

Katedra: Katedra tělesné výchovy

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Management sportovní

Freestyle snowboarding

Freestyle snowboarding

Bakalářská práce: 2012-FP-KTV-445

Autor:

Jan Fikejs

Podpis:

.....

Vedoucí práce:

Mgr. Klára Kuprová

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
73	1	19	6	19	1

V Liberci dne: 20. 11. 2012

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jan Fikejs**
Osobní číslo: **P09000653**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management sportovní**
Název tématu: **Freestyle snowboarding**
Zadávací katedra: **Katedra tělesné výchovy**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

V této práci bude představen Freestyle snowboarding jako sport pro veřejnost. Budou zde vysvětleny pojmy týkající se tohoto sportu. Hlavní částí práce bude instruktážní video se základními triky. A finanční studie tohoto videa.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

ČÁSLAVOVÁ, E. 2000. Management sportu. 1. vyd. Praha: East West Publishing Company, s. 172. ISBN 80-7219-010-5.

DĚDKOVÁ, J. & HONZÁKOVÁ, I. 2001. Základy Marketingu. 2. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, s. 105. ISBN 80-7083-433-1.

DOVALIL, J. a kol. 2002. Výkon a trénink ve sportu, Praha: Olympia, s. 336. ISBN 80-7033-706-5.

VEČERKA, M. 2003. Freestyle snowboarding, Praha: Computer Press, s. 130, ISBN 80-251-0091-X

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Klára Kuprová
Katedra tělesné výchovy

Datum zadání bakalářské práce: **2. října 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **14. prosince 2012**

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.
děkan

L.S.

PaedDr. Jindřich Martinec
vedoucí katedry

V Liberci dne 3. května 2011

Anotace

Práce představuje snowboarding a především freestyle širší veřejnosti. Seznamuje s historií jízdy na snowboardu, předkládá pohled na český snowboarding a jeho zázemí v podobě médií či významných akcí konaných na našem území. Z důvodu specifické terminologie jsou vysvětleny základní pojmy pojící se k tomuto sportu a poskytnuty rady při koupi vybavení. Zhodnoceny jsou nejvýznamnější snowparks v České republice. Hlavní částí práce je instruktážní video, v němž nalezneme základní freestylové triky včetně popisu. Obdobný popis triků obsahuje i textová část práce.

Klíčová slova: snowboarding, freestyle, trik, jibbing

Annotation

This work introduces snowboarding, especially freestyle snowboarding, to the general public. It apprizes of the history of snowboarding, shows the Czech snowboarding and its background in the form of media and major events organized within our country. Due to the special terminology used, basic concepts are explained. Moreover, practical advices, connected to the purchase of equipment, are given. The most remarkable snowparks in the Czech Republic are evaluated. The main part of the thesis is an instructional video that covers basic freestyle tricks including their descriptions. Similar descriptions are mentioned in the theoretical part as well.

Keywords: snowboarding, freestyle, trick, jibbing.

Annotación

El trabajo introduce snowboarding y especialmente freestyle a la sociedad. Presenta la historia del snowboarding, muestra la vista al snowboarding checo y su base en el aspecto de medios o eventos importantes que tienen lugar en nustró región. Por la razón de la terminología específica son explicados los términos básicos relacionados con este deporte y son dados consejos para elegir y comprar el equipo para practicar este deporte. En la República son evaluados los parques más importantes para practicar snowboard. La parte mayor del trabajo es un video de instrucción en que encontraremos los trucos básicos de freestyle incluso sus descripciones. La misma descripción de los trucos contiene también la parte textual del trabajo.

Palabras claves: snowboarding, freestyle, truco, jibbing

Čestné prohlášení

Název práce: Freestyle snowboarding

Jméno a příjmení autora: Jan Fikejs

Osobní číslo: P09000653

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne 20. 11. 2012

.....

Jan Fikejs

Poděkování

Zvláštní poděkování patří konzultantce mé práce Mgr. Kláře Kuprové za její ochotu a přístup při vytváření mé práce. Velký dík patří i jezdcům za předvedené výkony a BURG production za ukázkovou spolupráci při tvorbě audiovizuální přílohy.

Obsah

Úvod.....	10
1. Cíle práce	11
1.1. Hlavní cíl:	11
1.2. Dílčí cíle:	11
2. Historie.....	12
2.1. Historie v Čechách.....	17
2.2. Historie snowboardingu na olympijských hrách	19
2.2.1. Česká účast.....	19
3. Freestyle v České republice	20
3.1. Závody	20
3.1.1. Snowjam.....	20
3.1.2. 4x4 český pohár ve snowboardingu	20
3.1.3. Ostatní závody.....	21
3.2. Jezdci	21
3.2.1. Jibeři.....	21
3.2.2. Skokané	23
4. Freeriding.....	24
5. Média	25
5.1. Televize	25
5.2. Tisk	25
5.3. Internet.....	25
6. Pojmy	27
6.1. Skoky a U-rampa	27
6.2. Jibbing	28
6.3. Triky	29

6.3.1.	Rotace.....	29
6.3.2.	Graby.....	30
6.3.3.	Jibbing.....	31
6.4.	Ostatní.....	32
7.	Vybavení.....	33
7.1.	Kde pořídit vybavení?	33
7.2.	Základní vybavení	34
7.2.1.	Deska.....	34
7.3.	Vázání.....	36
7.4.	Boty	38
7.4.1.	Konstrukce	38
7.5.	Cena vybavení	40
8.	Údržba.....	41
8.1.	Mazání	41
8.2.	Hrany	42
9.	Vhodná místa	43
9.1.	Místa v České republice	43
9.1.1.	Špindlerův mlýn	45
9.1.2.	Vítkovice v Krkonoších	46
9.1.3.	Rejdice.....	47
10.	Marketing obecně	48
10.1.	Základní pojmy.....	48
10.2.	Sponzoring.....	49
10.2.1.	Formy sponzoringu ve sportu.....	49
11.	Metodika	51
11.1.	Zpracování videa	51

12. Popis videa.....	53
12.1. Jezdci	53
12.2. Středisko	53
12.3. Triky	53
13. Finanční studie videa	64
13.1. Náklady na výrobu videa - obecně	64
13.1.1. Náklady na dopravu	64
13.1.2. Náklady na ubytování.....	64
13.1.3. Náklady na jízdné.....	64
13.1.4. Náklady na stravu.....	65
13.1.5. Náklady na zpracování videa	65
13.2. Využitelnost videa	66
13.2.1. Katedra tělesné výchovy	66
13.2.2. Využití v podnikání.....	66
13.2.3. Freeride.cz	66
13.2.4. Areál Stubai gletscher	67
13.3. Financování a sponzoring při tvorbě videa.....	67
13.3.1. Areál Stubai gletscher	67
13.3.2. Podpora jezdců	67
13.3.3. Burg production.....	67
14. Závěr	69
15. Literatura.....	71
16. Přílohy.....	73

Úvod

Spojení zábavy a práce je pro mnohé lidi nesplněným snem. Mně se díky možnosti psát bakalářskou práci na téma freestyle snowboarding, takový kousek povedl. Snowboardingu a později i freestyle snowboardingu, se věnuji od svých mladých let. Vypracování bakalářské práce se pro mne stalo příjemným návratem k tomuto sportu. Z vlastní zkušenosti mohu pouze potvrdit, že snowboarding je jedním z nejrychleji rozvíjejících se sportů a během každého roku se jeho vývoj posune mílovými kroky kupředu. Je atraktivní nejen pro diváky, a tím pádem sponzory, ale i na samotných jezdcích je vidět, že si život užívají plnými doušky. Představní freestylu široké veřejnosti je pro mne velkou výzvou a věřím, že zájem o výuku freestyle snowboardingu na tělovýchovných katedrách vysokých škol na sebe nenechá dlouho čekat.

Věřím, že má práce přinese všem čtenářům nové informace a pro začínající snowboardisty bude odrazovým můstkem v jejich snowboardové kariéře.

1. Cíle práce

1.1. Hlavní cíl:

- vytvořit a finančně analyzovat instruktážní video zabývající se výukou freestyle snowboardingu.

1.2. Dílčí cíle:

- představení historie snowboardingu v České republice a ve světě;
- vysvětlení pojmů používaných ve freestyle snowboardingu;
- popsání potřebného vybavení a míst vhodných pro freestyle snowboarding.

2. Historie

Než si povíme něco o současnosti jízdy na snowboardu, je dobré připomenout si historický vývoj tohoto sportu, zmínit důležité milníky a představit významné osobnosti.

Stejně jako u většiny sportů můžeme sledovat euforické začátky s vybavením, které na první pohled mnohdy ani nepřipomínalo vybavu dnešních snowboardistů.

S prvním náznakem snowboardu se prezentoval v roce 1963 mistr světa ve skateboardingu Tom Sims, který sestrojil „lyžařské prkno“ pro výstavu osmé třídy v New Jersey.

Obrázek 1. Zleva Jake Burton a Tom Sims

(Zdroj: <http://www.skiinghistory.org>, 09. 11. 2012)

O tři roky později představil jistý Sherman Poppen tzv. „snurfer“, jenž vytvořil pro své děti sešroubováním dvou lyží k sobě. Snurfer měl stále k dnešním snowboardům velmi daleko a k jeho zvláštnostem patřil provázek s úchytem, který se držel v ruce a byl upevněn ke špičce. Pomáhal tak, lepší ovladatelnosti tohoto předchůdce snowboardu. Jak sám Sherman uvádí, nebyl ani není surfařem a proto na techniku jízdy bokem, která byla již dávno předtím využívána surfaři nejen na Havaji, přišel až postupem času. „Snurfování“ se stalo velmi oblíbenou činností u dětí i dospělých. Podobnost surfování a snurfování objevili i surfaři. Ti, pokud se chtěli věnovat jízdě na vlnách i přes zimu, museli odcestovat do Kalifornie. Oproti tomu snurfer byl mnohem levnější a stále zábavnou alternativou, kterou surfaři mohli využívat i v domovských horách plných sněhu. Tyto okolnosti přesvědčily Shermena Poppena k patentování snurferu v roce 1965 a jeho

sériové výrobě od roku 1966. Po obrovském obchodním úspěchu se snurfer rozšířil do celých spojených států a 18. února 1968 se uskutečnila na Blackhouse Hill v Muskegonu ve státě Michigan první snurfařská soutěž. Disciplínou byla přímá jízda z kopce dolů a vítězem se stal jezdec, který tento úsek zvládl v nejkratším čase.

Obrázek 2. Zleva 3x snurfer a první snowboardy Burton

(Zdroj: <http://www.weare.de>, 9. 11. 2012)

V roce 1969 dostal snurfer Jake Burton Carpenter. I díky němu se stal snowboarding takovým, jakým ho známe dnes. Jake Burton si jízdu na snurferu velice oblíbil a začal přemýšlet, jak tuto „hračku“ zdokonalit. Výsledkem jeho snažení je společnost Burton, která vyrábí veškeré snowboardové vybavení a udává nejnovější trendy ve světovém snowboardingu. Ač je jízda na snowboardu a surfu podobná, vyžaduje zcela odlišnou výbavu. Jde především o hrany, jež se zařiznou do tvrdého sněhu a upevnění nohou, které zlepší ovladatelnost, což si uvědomil i mladý Burton. Zkonstruoval proto vázání, jež umožnilo klidnější a rychlejší jízdu s delšími a kontrolovanějšími skoky. A tak si v roce 1977 splnil sen a po 8 letech, kdy poprvé držel v ruce snurfer, založil ve Vermontu firmu, která vyráběla první sériové výrobky.

I přes komerční úspěch Jacka Burtona se za otce snowboardingu stále považuje Tom Sims. Od roku 1969 žil na západním pobřeží USA a věnoval se skateboardingu, ve kterém dosáhl titulu mistra světa. Dále se věnoval windsurfingu, surfingu. Jeho vášeň pro

snowboarding byla pouze vyústěním jeho nadšení pro tyto sporty. Sims v polovině sedmdesátých let vyvinul své první snowboardy, které měli patku ve tvaru vlaštovčího ocasu (někdy označované „swalowtail“ nebo „winterstick“). Později přešel na laminátovou konstrukci s dřevěným jádrem, což je i dnes typická konstrukce snowboardů. Všichni tehdejší průkopníci výroby snowboardů se učili od výrobců lyží. Následkem toho přibývali na snowboardech kovové hrany díky čemuž se snowboardy stávaly ještě agresivnějšími a ovladatelnějšími. V roce 1981 Tom Sims vyhrál závody v Coloradu s prknem, které mělo zapuštěné ocelové hrany do laminátu. Tento Simsův úspěch jen podpořil vývoj tímto směrem.

Nicméně přenos energie na poměrně dokonalou hranu nebyl ideální, kvůli příliš volnému vázání a volné botě. Řešení přišlo v podobě zúžení prkna a uzpůsobení lyžařského vázání, do něhož se používaly sjezdové boty. Na úkor této inovace vymizela volnost v pohybu, proto část snowboardistů zůstala u starého měkkého vázání a věnovala se spíše freestylu. Skupina s tvrdým vázáním se zaměřila na rychlostní pojetí snowboardingu.

Roku 1987 byla založena North American Snowboard Association (NASA, Severoamerická snowboardová asociace) a Snowboard European Association, (SEA, Snowboardová evropská asociace). Také se konala první dvě mistrovství světa v italském Livignu a americkém Breckenridge. V této době začal snowboarding vzbuzovat zájem i v Evropě, kam přišel zároveň s vlnou skateboardingu, který v té době nejvíce proslavil švýcarský mistr ve skateboardingu José Fernandez, a zároveň se stal vítězem prvních oficiálních snowboardových závodů v Evropě.

Evropská tradice lyžování a rychlosti s ním spojené a na druhé straně volnost a začátky snowboardingu v USA dali základy různému vývoji tohoto sportu na obou stranách Atlantického oceánu. Zatímco v Evropě se rozvíjel rychlostní snowboarding a evropští závodníci dlouho poráželi ty americké za použití tvrdých snowboardů. Naopak freestylovým disciplínám vévodili severoameričané používající kratší měkké snowboardy s měkkým vázáním speciálně vyvinutým pro freestyle. Rozdíly se postupně vyrovnaly a v dnešní době si oba kontinenty konkurují v obou disciplínách.

Problémové období a zpomalení celého vývoje snowboardingu nastalo na začátku osmdesátých let, kdy většina zimních středisek zakázala jízdu na snowboardu.

Důvodem byl nátlak pojišťoven a přesvědčení, že snowboarding je příliš nebezpečný a hazardní sport. Toto chování lyžařských středisek mělo za následek nejen vlnu nespokojenosti, ale také krach některých firem či zpomalení v jejich růstu. Zájem o snowboarding upadal, ale o to více se utužovaly party nadšenců, které kopce šlapaly vlastními silami a jezdily v prašanu či tajně na sjezdovkách (dnes nazýváno „hiking“). Tato utužená komunita dávala najevo svou nespokojenost. Zároveň začaly opadat obavy z nebezpečí provázející snowboarding a tak se v polovině osmdesátých let začala zimní střediska opět otevírat i pro snowboardisty. Dále se snowboarding vyvíjel jako velmi dynamický sport, ke kterému táhli nejen mladí příznivci skateboardů či surfů, ale první zkušenosti se snowboardem získávali i obyčejní dospělí rekreující se na horách (Gibbins, 1996).

Obrázek 3. Snowpark na Novém Zélandě

(Zdroj:<http://www.snowparknz.com>, 9. 11. 2012)

Další zlom přišel v sezoně 1989/1990. Byla založena International Snowboard Association (ISA, Mezinárodní snowboardová asociace), která se starala o rozvoj snowboardingu, koordinaci národních asociací a jejich kooperaci. Ještě koncem této sezony byla založena Pro Snowboard Association (PSA, Profesionální snowboardová asociace), která sdružovala profesionální závodníky. O rok později se pod hlavičkou PSA

a ISA konala série šesti evropských závodů, osm závodů v Severní Americe a čtyři závody v Japonsku. Všechny tyto kontinenty vytvořily světový pohár, který se skládal z tří dílčích závodů na – každý na jiném kontinentě. V dubnu 1991 byla založena International Snowboarding Federation (ISF, Mezinárodní snowboardová federace), jež se stala nástupcem ISA. V sezoně 1991/1992 již evropské, japonské, severoamerické a australské závody nesly název ISF World Pro Tour. První oficiální mistrovství světa hostil v sezoně 1992/1993 rakouský Ischl. Zúčastnilo se více než 240 závodníků z 20 zemí. Další rok se ve Slovinsku konalo mistrovství světa juniorů, ve městě Rogla. S 240 mladými závodníky z 18 zemí světa. Ještě na podzim téhož roku došlo ke sponzorské dohodě s firmou Ballantine's a soutěž byla přejmenována na Ballantine's ISF World Pro Tour.

Obrázek 4. Konstrukce big airu pro závody FIS

(Zdroj: <http://mpora.fr>, 9. 11. 2012)

Snowboarding se začal jevit jako velmi výdělečné sportovní odvětví a reakce Fédération international de ski (FIS, Mezinárodní lyžařská federace) na sebe nenechala dlouho čekat. Jednotlivé série v Evropě, Severní Americe, Japonsku, Austrálii a na Novém Zélandě, které měly a mají vysokou úroveň, jsou řízeny World Snowboard Federation (WSF, Světová snowboardová federace) - následníkem ISF. Jsou dělány jezdcí pro jezdce. Jejich průběh je kladně hodnocen především díky výborné atmosféře. Závody skvěle kombinují komerční stránku snowboardingu a zároveň ho udržují odlišným s odkazem na jeho kořeny. Proto samotní jezdci i veřejnost, která má blízko ke snowboardingu, vyhledává tyto závody. O to pozoruhodnější je fakt, že nominovat se na olympiádu je

možné pouze přes závody světového poháru FIS. Velká část závodů FIS probíhá na uměle postavených konstrukcích uprostřed metropolí (obr. č. 4), které navštěvuje široká veřejnost a atmosféra je opravdu bouřlivá. Na druhou stranu pro jezdce je takovéto závodění velice obtížné a v těchto improvizovaných podmínkách je pro ně složité předvést optimální výkon. V neposlední řadě je to naprostý odklon od snowboardových začátků a spojení s přírodou. I přes veškeré pokusy WSF se nepovedlo změnit nastavení olympijské kvalifikace, a proto je olympiáda některými jezdci stále bojkotována. Mezi největší odpůrce FIS patří žijící snowboardová legenda Terje Hakonsen z Norska. Tento mistr světa ve snowboardingu má na svém kontě spoustu úspěchů a nyní se věnuje pořádání jedné z největších snowboardových událostí na světě - The Arctic Challenge v Oslu. (snowboarding.kx.cz, 2008; Binter, 2002; Večerka, 2003; Večerka, 2007)

2.1. Historie v Čechách

Počátky snowboardingu v tehdejší Československu se datují na začátek 80. let 20. století. Jako začátek by se dalo označit založení firmy VASA Luděkem Vášou. Firma VASA se zaměřila na výrobu kopií prken značky Burton. První deska tak byla kopií Burton-Blackhill a další rok VASA přišla s napodobeninou Burton – Performer.

Roku 1985 se na Perninku v Krušných horách konalo první neoficiální Mistrovství Československé republiky ve snowboardingu. Akci organizoval Luděk Váša. Mezi disciplíny patřil slalom a mini jump (předchůdce big airu). Dodnes je z prvního Mistrovství ČSSR ve snowboardingu zachováno video. Záběry z tohoto filmu se později pro svou originalitu objevily i v promo videích firmy Burton. Video je možné shlédnout na následujícím odkazu: <http://www.youtube.com/watch?v=jeQdyz8etoA>

Další firmy vyrábějící snowboardy na sebe nenechaly dlouho čekat a ještě koncem 80. let vznikla značka LTB a Mystic snowboards. V dalších letech se přidaly značky Rook, Frople, Big Fop či Choc.

Luděk Váša jako první Čech okusil v roce 1987 závody světového poháru ve Švýcarsku. O rok později se již početnější skupina pokoušela uspět ve francouzském Avoriaz, avšak větší úspěch nebyl zaznamenán.

V letech 1990 a 1991 byla založena Asociace českého snowboardingu (AČS). Zároveň se uskutečnila „expedice Vasa“, jež prvosjezdem zdolala mexickou sopku Popocatepetl z výšky cca 5500 metrů nad mořem. Odpovědí konkurenční firmy Rook byla expedice do Nepálu, které se jako první podařilo sjet šestitisícovku v Himalájích (snowboarding.cz, 1990 – 2012).

Další významnou osobou české snowboardové historie je bezpochyby Marek Schneider. Schneider se vypracoval na post jezdce světové extra třídy, sbíral úspěchy po celém světě a byl aktérem nejlepších videí své doby. V roce 1997 vyhrál předchůdce X-games, což byl obrovský úspěch jak pro Schneidera, tak pro celý český snowboarding, tento rok však neskončil šťastně. Marek Schneider se zranil při dopadu skoku a trvale ochrnul.

Marek Schneider na extrémní sporty nezanevřel a svahy brázdí na speciální sit-ski (viz. obr. 5). Což je konstrukce speciálně upravená pro pohyb hendikepovaných sportovců. Skládá se ze základny s lyží a dvěma opěrnými lyžemi, které drží sportovec v ruce. Marek Schneider na sit-ski předvádí neuvěřitelné triky a stále zůstává jednou z nejrespektovanějších osob snowboardového světa.

Obrázek 5. Sit ski

(Zdroj: <http://www.astepforward.co.uk>, 12. 11. 2012)

Dalším významným jezdcem, který se prosadil ve světě, je Martin Černík. V dnešní době je velmi uznáván nejen díky sportovním úspěchům, mezi něž patří především 3. místo na závodě Air and Style série Ticket To Ride. Martin Černík se také zúčastnil Olympijských her v Turíně. Velký dík mu patří za pořádání nejkvalitnějšího

snowboardového závodu na našem území, jímž je Snowjam. Tento závod každým rokem přitáhne závodníky světové třídy do České republiky, zároveň je trenérem Šárky Pančochové a zbytku české reprezentace (Večerka, 2003; snowboarding.kx.cz, 2008).

Český snowboarding se v poslední době dostal velkými kroky vpřed. Špička schopná předvést konkurenceschopné triky se rozrůstá a největší talenti se specifikují. Jedná se o „jibery“, kteří jsou schopni prosazení na evropských street závodech, ale především všestranné jezdce jezdící slope style. Jedná se o Jana Nečase, Petra Horáka a Šárku Pančochovou. Tito jezdci jsou schopni konkurovat na světových závodech což Pančochová dokazuje několikatou účastí na X-games, které by se daly významem ve snowboardingu přirovnat k olympijským hrám. Petr Horák je velkým příslibem do budoucna a důkazem dobré práce české reprezentace v čele s Martinem Černíkem.

2.2. Historie snowboardingu na olympijských hrách

Snowboarding se jako neoficiální sport představil již v roce 1994 na Olympiádě v Lillehammeru. Pro velký úspěch se na další zimní olympiádě v Naganu roku 1998 představil jako oficiální sport. Závodilo se ve dvou disciplínách a to v U-rampě a obřím slalomu. Od Olympiády v Turíně roku 2002 k nim přibyl také snowboardcros.

Za zmínku stojí americký jezdec Shawn White, který již v devatenácti letech vyhrál olympijský závod U-rampy v Turíně a svoje prvenství obhájil i na další olympiádě roku 2010 v kanadském Vancouveru. Vzhledem k jeho výkonům je velkou nadějí i pro hry v ruské Soči (Binter,2002; freeride.cz, 2001 – 2012b).

2.2.1. Česká účast

Nominační kritéria pro účast na Olympijských hrách v Naganu splnil i český reprezentant Martin Černík. Český svaz lyžařů ho však odmítl jako člena AČS podpořit. Kvůli sporům s Českým svazem lyžařů odmítl Martin Černík reprezentovat Českou Republiku na Hrách v roce 2002 v Salt Lake City, a tak si na svoji premiéru počkal až na olympiádě v Turíně, kde po obou nezdařených kvalifikačních jízdách skončil na 33. místě (freeride.cz, 2001-2012).

3. Freestyle v České republice

3.1. Závody

Freestyle snowboarding v České republice není tak masovou záležitostí jako v Severní Americe či Skandinávii. Díky divácké atraktivitě se však snowboarding těší zájmu sponzorů, a to nejen těch ze sportovního prostředí. Příkladem může být série závodů 4x4, jehož hlavními sponzory jsou Fujitsu a Poštovní spořitelna.

3.1.1. Snowjam

Snowjam se každoročně koná ve Špindlerově mlýně pod patronací Martina Černíka. Závod je výjimečný i z globálního hlediska. Kombinuje v sobě 3 freestylevé disciplíny. Závodník začíná svojí jízdu v U-rampě, pokračuje na rail a jízdu zakončuje na dvacetimetrovém big airu. Tato trať prověří komplexnost jezdce a o to více nás může těšit několik dobrých výsledků našich závodníků z posledních let. Například v sezoně 2010/2011 se stal Petr Horák dokonce celkovým vítězem, když na big airu předvedl bs 1080 double cork (dvojitě vyosení během rotace). O rok později ho následoval Martin Mikyska, který na závěrečném big airu předvedl sw bs 720 v první a fs 900 ve druhé jízdě. Nutno však podotknout, že Mikyskovi hrálo do karet slabší obsazení závodu (freeride.cz, 2001 – 2012d).

3.1.2. 4x4 český pohár ve snowboardingu

Širší česká špička se může poměřit na velice dobře připravené sérii závodů České asociace snowboardingu - 4x4 český pohár ve snowboardingu. Tato série závodů začínala v podobě čtyř lokálních a čtyř národních závodů. Postupem času však AČS zredukovala počet závodů a sérii tvoří pouze 4 závody. Název 4x4 však zůstal, a to díky pátečnímu celodennímu tréninku a následném závodním dni. Tudíž 4 tréninky a 4 závody. Změna, která přišla zároveň s celosvětovou finanční krizí a odlivem sponzorů přináší větší kvalitu závodů. Mezi areály, jež hostí tyto závody patří Rejdice, Špindlerův mlýn, Paprsek, Pec pod Sněžkou nebo Neklid (snowboarding.cz, 1990 – 2012).

3.1.3. Ostatní závody

Během sezony se téměř každý víkend konají závody lokálního charakteru. Občas je možné zaznamenat na našem území i desítku regionálních závodů za jeden víkend. Regionální závody jsou skvělou příležitostí pro mladé talenty a zároveň zde zakusí každý účastník pravou snowboardovou atmosféru.

Za zmínku stojí ještě každoročně pořádaný Evropský pohár v U-rampě na Klínovci. Závod patří do evropské FIS série a pro sbírání bodů do olympijské kvalifikace je nezajímavý, potýká se proto s malým zájmem účastníků i diváků.

3.2. Jezdci

V České republice se snowboardingu věnují spousta lidí. Pro některé se jedná o zábavu během zimní dovolené, pro jiné znamená snowboarding životní styl a malá, ale stále početnější skupina provozuje snowboarding na velmi vysoké úrovni a stal se jejich hlavním povoláním.

Snowboardová komunita má mnoho členů. Snowboardisté vytvářejí jednotlivé skupiny, především na základě preference freestylové disciplíny. Jedná se především o ortodoxní jibery, skokany či freeridery.

3.2.1. Jibeři

Jelikož je snowboarding a především jibing spojen s show, je vedle jezdeckých kvalit důležité i určité vystupování, které je rozeznatelné pro diváka. Je nutné podotknout, že i přes vizáž těchto jezdců se stále jedná o sportovce, kteří předvádí náročné sportovní výkony a show okolo je doplňkem této snowboardové disciplíny. V následujících odstavcích se pokusím o co nejbližší přiblížení této tematiky, jelikož je pro snowboardového laika těžce specifikovatelná.

Obrázek 6. Jezdec s vizáží „džínáka“

(Zdroj:<http://www.flickr.com>, 12. 11. 2012)

Uplé jeansy, dlouhé vlasy, barevné, převážně kostkované košile to je jen stručná charakteristika „džínáků“. Vizáž inspirovaná rockem, metalem a především punkem se jasně projevuje do předváděných triků trhanými a rychlými pohyby. Iluze punkového šílence, jenž vyměnil kytaru za snowboard se stává reálnou. Názornou ukázkou je obrázek 6.

Pravým opakem jsou jibeři inspirovaní rapem (obr. 7). Dlouhé široké kalhoty s rozkrokem nízko pod kolena a triko či bunda sahající pod pás. Triky tohoto jezdce usilují o co největší plynulost a styl.

Obrázek 7. Jezdec s vizáží „rapera“

(Zdroj:<http://xman.idnes.cz>, 12. 11. 2012)

3.2.2. Skokané

Mezi skokany řadíme jezdce slopestyle a U-rampy. V tuzemském prostředí se špičkoví jezdci zaměřují především na slopestyle a U-rampa by se dala označit za doplňkovou disciplínu. Nicméně jezdci se věnují oběma disciplínám zároveň a často trénují i jibing.

Opačný trend je patrný ve světovém snowboardingu. Diferenciace mezi jibingem a ostatním freestylem, jako je známa u nás, se ve světě mění ve specializaci na U-rampu, slopestyle a jibing. Důkazem budiž Shaun White, dvojnásobný olympijský vítěz. Jeho slopestyleová jízda na zimních X-games připomínala spíše tréninkové projetí trati. Avšak v U-rampě nenalezl přemohitele a jeho triky byly o třídu výš. Jak White později přiznal, na slopestyle se téměř nepřipravoval a preferoval U-rampu. Bez této specializace by jeho vítězství zajisté nebylo tak jednoznačné (freeride.cz, 2001 – 2012c).

4. Freeriding

Pokud U-rampu přezdíváme královnou freestylových disciplín, freeriding by se dal označit jako vrchol snowboardového života. Freeriding není masovou záležitostí, tudíž ani finančně není příliš zajímavý. O to více je však zábavný a dává možnost navrátit se ke snowboardovým kořenům a splynout s přírodou. Jedná se o jízdu volným terénem, především v prachovém sněhu (obr. 8).

Freeriding má v České republice jen velmi omezené možnosti a i bez omezení ze strany ochránců přírody, bychom jen těžko hledali terény srovnatelné například s těmi na Aljašce či v Alpách. Nejen pro nevhodnost českých hor k provozování freeridingu nemáme prakticky profesionálního freeridistu. Nicméně široká špička, ale i ostatní jezdci se doplňkově, především kvůli zábavě, freeridování věnují (Bulička, 2009).

Obrázek 8. Jezdec při freeridingu

(Zdroj: <http://www.i-snowboard.cz>, 5. 11. 2012)

5. Média

5.1. Televize

Česká televize dává freestylu každý rok více prostoru. Po velmi tristních komentátorských výkonech při prvních vysíláních se komentátory stali profesionální snowboardisté a hlavní komentátoři se zorientovali ve freestylové tematice. Přesto však kvalita a atraktivnost přenosů stále nedosahuje evropského standardu.

Každoročně můžeme ve veřejnoprávní televizi sledovat záznam závodu Snowjam, letní závody ve Štítech a příležitostně i dokumentární filmy či reportáže. Z akcí většího charakteru.

Mezi další kanály věnující se snowboardingu patří například Nova sport, která přináší zprávy z českého, ale i světového dění v pořadu 360°, jenž se věnuje 4x4 českému poháru ve freestyle snowboardingu, představuje české jezdce a přináší zprávy z velkých světových akcí. Dalšími stanicemi vysílajícími freestyle snowboarding jsou TV Fanda nebo Xtreme sports.

5.2. Tisk

Z tištěných médií se snowboardingem zabývají především měsíčníky Board a Freemagazine. Občasné zprávy můžeme objevit například v časopise ABC.

Board se věnuje nejen snowboardingu, ale také skateboardingu. Zajímá se zejména o českou scénu, kterou popisuje svérázným a zábavným stylem.

Oproti tomu Freemagazine je jak svým zpracováním, tak i obsahem světovým magazínem. Jeho zaměření je všestranné – věnuje se snowboardingu, skateboardingu a surfingu. České scéně je věnována přibližně třetina, zbytek tvoří rozhovory se zahraničními jezdci a reportáže z netradičních světových akcí, které jsou doplněny fotografiemi vysoké kvality. Výjimkou nebývají ani fotogalerie bez doplňkových textů.

5.3. Internet

Aktuálnímu snowboardovému dění se v tuzemsku věnují internetové stránky Freeride.cz a Boardmag.cz.

Portál Freeride.cz nabízí reporty z českých a zahraničních akcí. Jeho součástí je i unikátní projekt Parks info, kde je možné najít aktuální informace o jakémkoliv snowparku u nás, dále ucelený přehled nabídek snowboardového vybavení jednotlivých firem a galerie pro vkládání fotek a videí uživatelů.

Boardmag.cz je spjat s tištěným magazínem Board – jejich zaměření je tedy obdobné.

6. Pojmy

6.1. Skoky a U-rampa

Tabulka 1. Přehled základních pojmů používaných při skocích a U-rampě

Kicker	skok; terenní nerovnost, z které se jezdec odráží a ve vzduchu dělá různé triky, za odrazovou hranou se obvykle nachází „table“ rovina, kterou snowboardista přeskakuje, aby následně dopadal do dopadu, který je strmý, čímž zmírňuje náraz
Big air	název používaný pro závod na jednom kickeru, hodnotí se především obtížnost triku, výška a čistota, případně označuje samotný kicker velkých rozměrů, který je ve snowparku osamocen
Slope style	disciplína, která v sobě nutně zahrnuje skoky a zábradlí, v poslední době se shapeři snaží o rozmanitost tratí, proto slopestyle občas obsahuje také quater, corner či jiné překážky
Corner	překážka ve tvaru stanu s odrazem téměř kolmo k zemi, jenž je na kratší straně a dopadá se na delší strany, možnost je i přeletět celý corner do druhé kratší strany
Quaterpipe, Quater	překážka ve tvaru půlky U-rampy, postavená kolmo ke svahu, jezdec dopadá zpět do radiusu quateru, nejvyšší dosahují výšky 15 metrů a jezdci létají 10 metrů vysoko nad coping
Coping	horní hrana U-rampy či quateru
Straight air	rovný skok, trik bez rotace
Rotace, spin	trik při kterém se jezdec ve vzduchu otáčí kolem své horizontální či vertikální osy, případně kombinace obou těchto rotací

Grab	chycení prkna, při straight airu nebo rotaci, podle místa chycení „levou“ či „pravou“ rukou má každý grab svůj název
Esíčko	trajektorie jezdce před odrazem do rotace ve tvaru písmene S, pomáhá se odrážet do rotace
U-rampa, halfpipe	jedna z nejznámějších snowboardových překážek, koryto s tvarem průřezu písmene U, délka přibližně 100 až 170 metrů, nejvhodnější sklon svahu 15-20 stupňů, rádiusy jsou vykrojeny tak, aby jezdec po odrazu z copingu dopadl zpět do U-rampy a nikoli ven
Funbox	velký sněhový kvádr či kostka, kterou je možné přeskakovat nebo na ní vyjízďet, seskakovat a naskakovat

Zdroj: vlastní

6.2. Jibbing

Tabulka 2. Přehled základních pojmů používaných při jibbingu

Jibbing, grindování, slidování	jízda po zábradlí, bedýnkách nebo čemkoliv jiném, nejnovější odvětví snowboardingu
Jib	cokoliv na čem se dá jibbovat
Rail	zábradlí, trubka
Céčko	rail ve tvaru půdorysu písmene C
Esko	rail ve tvaru půdorysu písmene S
Rainbow, duha	rail ve tvaru duhy
Bedna, Box	překážka na jibbing ve tvaru kvádru, opatřená vrchní pojezdovou částí a hranami z trubek
Lomený rail, king rail	typ railu, který má jednu pojezdovou část vodorovnou a druhou šikmou

Wallride	zeď nebo deska postavená kolmo či podélně ke svahu, v případě kolmého postavení slouží k vyjetí na coping a vrácení zpět, při podélném postavení provádíme náskok zepředu či z boku a odjíždíme dál
Mailbox	překážka ve tvaru dlouhé poštovní schránky; box se zaoblenou horní stranou
Jib-line	řada jibových překážek za sebou
Bong	překážka postavená tak, že se počítá pouze s krátkým dotekem snowboardu při skoku, například zavěšené koule, či imitace pouličních lamp

Zdroj: vlastní

6.3. Triky

6.3.1. Rotace

Kritériem pro rozdělení triků je strana, na kterou trik provádíme. Nejde o problematiku příliš složitou, ale širší snowboardová veřejnost v ní často chybuje.

Jako první si představme backside a frontside. Výraz backside a frontside používáme v několika situacích:

- pokud jezdec chytá snowboard při skoku za zadní hranu, čili u hrany, která je blíže patám, používáme spojení bs grab, pokud by jezdec chytil přední hranu snowboardu, jednalo by se o fs grab, nicméně v tomto případě používáme spíše přímo označení názvem grabu, jak je uvedeno dále;
- pokud jezdec provádí straight air v U-rampě zády ke copingu jedná se o bs air. Je-li jezdec při straight airu v U-rampě čelem ke copingu nazýváme tento trik fs air;
- nejčastěji se označení backside a frontside užívá při rotacích okolo vertikální osy, backside, když je při prvních 90° rotace jezdec zády k dopadu a čelem k hraně skoku, naopak u frontside, je jezdec při prvních 90° rotace čelem k dopadu a zády k odrazové hraně.

Tabulka 3. Přehled základních rotací

Stoosmdesátka, 180°	rotace o 180° okolo vertikální osy, rozlišujeme fs a bs
Třistašedesátka, 360°	rotace o 360° okolo vertikální osy, rozlišujeme bs a fs
Backflip	salto vzad
Frontflip	salto vpřed
Rodeo	kombinace backflipu a vertikální rotace, podle bs či fs rotace rozlišujeme bs rodeo a fs rodeo
Misty flip	kombinace frontflipu a vertikální rotace

Zdroj: vlastní

6.3.2. Graby

Tabulka 4. Přehled základních grabů

Indy	chycení desky zadní rukou za přední hranu mezi vázáním
Mute	chycení desky přední rukou za přední hranu mezi vázáním
Nosegrab	chycení špičky snowboardu přední rukou
Tailgrab	chycení patky snowboardu zadní rukou
Melon	chycení desky přední rukou za zadní hranu
Stalefish	chycení desky zadní rukou za zadní hranu mezi vázáním
Crail grab	chycení špičky desky zadní rukou
Japan	chycení desky mezi patkou a zadním vázáním za přední hranu, při současném zanožení zadní nohy
Method	považován za nejstylovější trik vůbec, konají se speciální soutěže právě v předvedení methodu, chycení desky přední rukou za zadní hranu, při současném zanožení obou nohou a co největším prohnutí v trupu

Zdroj: vlastní

6.3.3. Jibbing

Před každý jibbingový trik patří označení frontside (fs) nebo backside (bs). Záleží na straně nájezdu k překážce, pokud je jezdec čelem k překážce jedná se o frontside, pokud najíždí zády k překážce mluvíme o backside.

Tabulka 5. Přehled základních jibbingových triků

50-50, fifty-fifty	jízda po překážce v normálním postavení, mezi bs a fs je rozdíl pouze ve straně náskoku
Bs boardslide	jízda v přetočení o 90° čelem ke konci překážky
Fs boardslide	jízda v přetočení o 90° zády ke konci překážky
Bs noseslide	jízda po špičce snowboardu v přetočení o 90° čelem ke konci překážky
Fs noseslide	jízda po špičce snowboardu v přetočení o 90° zády ke konci překážky
Bs tailslide	jízda po patce snowboardu v přetočení o 90° zády ke konci překážky
Fs tailslide	jízda po patce snowboardu v přetočení o 90° čelem ke konci překážky
Nosepress	jízda po špičce v normálním postavení, s váhou na přední noze a zvedlou patkou, mezi bs a fs je rozdíl pouze ve straně náskoku
5-0, Tailpress	jízda po patce v normálním postavení, s váhou na zadní noze a zvedlou špičkou, mezi bs a fs je rozdíl pouze ve straně náskoku

Zdroj: vlastní

6.4. Ostatní

Tabulka 6. Přehled dalších názvů používaných ve snowboardingu

Switch, switch stance, SS, SW	často používaný termín switch (neboli jízda na switch), snowboardista v postavení na switch jede dopředu svojí nedominantní nohou. To znamená goofy levou nohou dopředu a regular pravou nohou dopředu. Jízda nebo spíše rozjezd na switch je využíván pro ztížení triku, jelikož při jízdě dopředu nedominantní nohou je jezdec méně obratný.
Fakie	dopad po triku do postavení switch, například air to fakie v U-rampě
One foot	jízda nebo trik prováděný pouze s přední nohou ve vázání
Goofy	postavení jezdce pravou nohou dopředu, dominantní nohou jezdce je pravá
Regular	postavení jezdce levou nohou dopředu, dominantní nohou jezdce je levá

Zdroj: upraveno dle Frischenschlager, 1998; Večerka, 2007

7. Vybavení

Před výletem na hory je zapotřebí pořídit si snowboardové vybavení, které není levnou záležitostí. Proto neváhejme a věnujme výběru potřebný čas a pozornost.

7.1. Kde pořídit vybavení?

Snowboardy a doplňky najdeme v supermarketech, velkých sportovních obchodech, skateshopech, bazarech a internetových obchodech, nabízí se tedy otázka, kde je nejlepší snowboard pořídit. Odpověď závisí i na požadavcích, které na vybavení kladem.

- **Skateshop**

Pro začínajícího snowboardistu je nejvhodnější variantou nákup ve skateshopu. Musíme počítat s vyšší cenou, ale zpravidla se nám dostane potřebných informací o vybavení a obsluha nám poradí s výběrem odpovídajícím našim potřebám. správného typu pro naše potřeby. Sortiment bývá ucelený a disponuje vybavením pro freestyle, jibbing a freeride. Vhodné je navštívit více skateshopů, jelikož většina z nich spadá pod distribuci konkrétní značky a prodejce se zcela logicky snaží přesvědčit zákazníka právě k její koupi. Jistotu při výběru nám může dodat kamarád či známý, který se ve snowboardovém vybavení orientuje a při nákupu nám asistuje.

- **Bazar**

Bazar je vhodnou variantou pro ty, kteří chtějí ušetřit. Renomované značky v bazarech nalezneme za zlomek ceny, a pokud netoužíme po nejnovějším módním vybavení, je pro nás bazar vhodnou variantou především, co se desky a vázání týče. Při nákupu bot budme přísnější a zvažme nákup nových. Bez ohledu na možné hygienické komplikace jsou snowboardové boty nejbližší částí snowboardového vybavení, která přímo přiléhá na naše chodidla. Boty používané jednu celou sezonu jsou již značně opotřebené a ztrácí především na své tuhosti. Poměrně velká část snowboardových bot je navíc vybavena tvarovací tepelnou vložkou, která se po nahřátí v troubě přizpůsobí chodidlu, a pro druhého majitele se již nemohou vhodně přetvarovat.

- **Internetový obchod**

Zkušenější snowboardisté znající vybavení a požadované parametry mohou zvážit nákup přes internet. Zboží je zpravidla levnější a obchodů existuje velké množství. Pro méně zkušené a začínající nabízí snowboardové firmy test centra či různé promo akce přímo v zimních střediscích, kde je možné vybavení bezplatně vyzkoušet a později objednat. Tuto možnost ocení i zkušenější snowboardisté, kteří mohou vyzkoušet neomezený počet snowboardů, vázání či bot a vybrat si model, který nejlépe vyhovuje jejich potřebám (freeride.cz, 2001–2012).

7.2. Základní vybavení

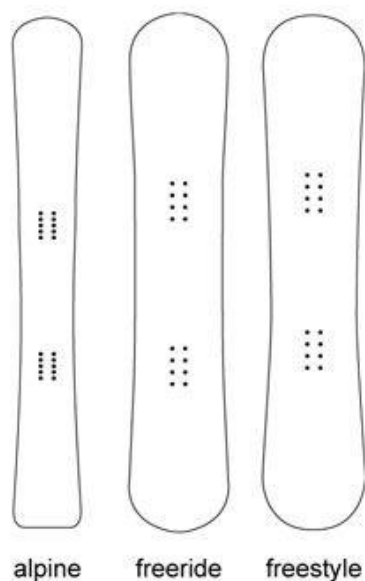
7.2.1. Deska

Deska je základním komponentem snowboardového setu. Vybrat si můžeme mezi deskami pro freestyle, freeride a alpine. Alpine má svou povahou blíže k lyžování a nepatří mezi freestyleové disciplíny, proto se jím dále nebudeme zabývat.

- **Délka a tvary**

Rozdíl mezi freeridovým a freestyleovým prknem je především v délce a šířce (viz obr. 9). Zjednodušeně by se dalo říci, že freeridové prkno je širší a delší nežli freestyleové. Větší šířka a délka mají jednoduché odůvodnění: úzké prkno by se bořilo a jízda v prachovém sněhu by byla náročnější. Dalším rozdílem je tzv. back stance. Jedná se o posunutí vázání směrem k patce, které zaručí větší zaboření do „prašanu“ v zadní části. Jezdec tak nemusí vynaložit tolik síly, aby udržel špičku nad sněhem.

Co se délky týče, ideálně by měl snowboard sahat po bradu jezdce. Pro freestyle je vhodnější kratší deska (zhruba o 5 centimetrů). Jibberské desky mohou být až o 20 centimetrů kratší. Naopak freeridová prkna jsou delší o 10 až 20 centimetrů.

Obrázek 9. Druhy snowboardových desek

(Zdroj: http://www.snowboardoutlet.cz/images/sklady_podrobnosti/snb5.jpg, 9. 11. 2012)

- **Konstrukce**

Nejdůležitějším rozdílem mezi prkny je konstrukce jádra. Podle použitého typu se liší jak kvalitou, tak i cenou. Nejvyšším typem jádra je jádro celodřevěné. Lepené dřevěné pláty prostupují od patky až ke špičce snowboardu. Takováto deska se vyznačuje pružností, pevností a odolností. Méně kvalitní modely používají kombinaci dřevěných plátů a pěny. Nejméně kvalitní desky mají jádro celé pěnové. Tato konstrukce má své opodstatnění u dětských snowboardů, avšak pro starší jezdce je nevhodná.

- **Hrany**

Výhodou je, když hrana prochází po celém obvodu snowboardu, to znamená na špičce i patce. Zároveň je důležité, aby mezi hranou a skluznicí nebyla ani sebemenší mezera. Takovýto snowboard je lepší odložit. Mezera se může zvětšovat a pronikat jí vlhkost do jádra snowboardu.

- **Skluznice**

Skluznic existují dvoje. Extrudovaná je nejtvrdší a také nejrychlejší, nicméně její údržba je náročnější, a to především voskování. Opakem je grafitová skluznice vyznačující se měkkostí, menšími nároky na údržbu a rychlejší v měkkém mokřím sněhu. Při koupi je

nutné zkontrolovat hladkost skluznice, v případě koupě v bazaru vybrat snowboard bez velkých rýh. Skluznice by taktéž neměla být propadlá v místě insertů.

- **Tvrдост**

Tvrдост neboli tuhost desky je vhodné volit s ohledem na způsob použití. Pro jibing desku měkčí, pro skoky a U-rampu tvrdší. Při běžné jízdě se měkký snowboard více prohýbá a v oblouku nás nepodrží. Naopak příliš tvrdý snowboard je málo zatáčivý a poskytuje menší možnost zábavy.

- **Šířka**

Volba šířky je velmi důležitá. Příliš široký snowboard neumožňuje dobrý přenos síly na hranu. Kvůli čemuž se snowboard stává hůře ovladatelný a méně drží v oblouku. Opakem je úzká deska, přes jejíž okraj přesahují boty, které znemožňují jízdu po hraně a navíc skýtají nebezpečí úrazu, proto je vhodné kupovat snowboard dle velikosti bot. Snowboardisté s větší nohou mají ztížený výběr, avšak alternativa existuje. Stačí se zaměřit na tzv. wide snowboardy. Jsou širší než normální a poskytnou dokonalý požitek z jízdy i jedinci s opravdu velkým chodidlem (Buchert, 2001; McKennová, 1998; Večerka, 2007).

- **Značky**

Český trh nabízí spoustu možností nákupu snowboardu všemožných značek. Je samozřejmé, že se každý rozhoduje především podle finančních možností. Snowboardovému vybavení se věnuje mnoho firem, ať už to jsou všesportovní značky jako Head, K2 nebo tradiční snowboardové značky jako Arbor, Burton nebo Sims.

7.3. Vázání

Vázání je důležitou součástí snowboardového vybavení. Je šrouby přichycené k desce a umožňuje spojení s botou. Ovlivnit vlastnosti vázání můžeme jeho správným nastavením, které nám ušetří pozdější trápení.

Obrázek 10. Snowboardové vázání

(Zdroj:http://images.usoutdoorstore.com/usoutdoorstore/products/full/b_c60_bndng_blue_09.jpg, 12. 11. 2012)

- **Baseplate**

Vázání se skládá z několika základních částí (viz. obr. 10). Jedna z nich je baseplate. Skládá se z prostředního disku, jenž je upevněn šrouby ke snowboardu. Přišroubovaný disk drží druhou část baseplatu, kterou můžeme označit za základnu, ke které se připojují ostatní části vázání.

- **Patka**

Jedná se o opěrnou plochu zadní části boty, která zajišťuje přenos síly na zadní hranu. Měla by být nastavitelná. Jejím větším sklopením docílíme většího pokrčení v kolenou a zvýšíme agresivitu jízdy, což využijeme především při jízdě na sjezdovce. Pro jibbing je lepší kolmější nastavení, které nám dopřeje větší volnost. Patka by neměla být vyšší než bota. U některých kvalitnějších modelů bývá patka asymetrická.

- **Pásky**

Pásky neboli strapy se skládají ze dvou částí. První je připevněna k baseplatu, vpolstrována měkkým materiálem a na konci opatřena ráčnou. Druhá část je připevněná na opačné straně baseplatu a má vroubkovaný povrch, který slouží k přitahování ráčnou. Strapy bývají dva. Jeden stahuje oblast nártu a druhý upevňuje špičku boty. Nejlepší ráčny jsou kovové a poslouží nám k dokonalému utažení. Měkký materiál na vnitřní straně

strapu je velmi důležitou součástí a při výběru je dobré zaměřit se na jeho kvalitu. Levnější modely mohou mít pásky pouze plastové s pěnovým polstrováním, jenž špatně roznáší tlak a strapy se nám budou přes boty zařezávat do nohou a jízda na prkně se stane nepříjemnou záležitostí. Proto je lepší zvolit kvalitnější strapy, kombinující v sobě více materiálů. Kvalitnější modely využívají gely, tkaniny či gumy, jenž výborně přenášejí tlak a nezařezávají se do boty.

- **Velikost**

Základní velikosti vázání jsou tři S, M, L. Velikost vázání vybíráme na základě velikosti boty. Přičemž všeobecně platí, že boty a vázání od stejné firmy, ze stejné produktové řady, do sebe pasují nejlépe (Buchert, 2001; McKennová, 1998; Večerka, 2007).

7.4. Boty

Na snowboardových botách není dobré šetřit. Právě boty jsou tím posledním článkem vybavení, který přímo doléhá na naše tělo. Pomocí bot přenášíme naši sílu do vázání a snowboardu. Proto při výběru bot buďme důslední.

Problémem levnějších bot bývá rychlá ztráta tuhosti a promokavost. Bota je především směrem dopředu velmi namáhána a ohýbána v oblasti kotníku. Důležité je, aby si v tomto místě udržela tuhost i při delším užívání. Toto nám však méně kvalitní modely nezajistí.

U levnějších modelů jsou používanými materiály především textilie a pěny. Kvalitnější boty využívají vzduchové polštáře, pěny a gely pro tlumení nárazů či tepelně tvarovací materiály, které se po nahřátí v troubě vytvarují přesně podle našeho chodidla. Nejvyšší modely obsahují tepelně absorbční materiály pohlcující teplo v době, kdy jsme zahřátí a vydávají ho zpět například při jízdě na lanovce, když je nám zima.

7.4.1. Konstrukce

Boty se většinou skládají ze dvou částí, a to z vnější a vnitřní boty. Tato konstrukce dodává větší komfort, než dříve používané jednodílné boty a při promočení pomůže vyndání vnitřní boty k rychlejšímu vysychání. Vnitřní botička bývá vybavena postranními

výztuhami dokonale fixujícími nárt a především kotník s patou. Volnost kotníku a s tím spojený pohyb paty jsou velmi nežádoucí. Horizontální pohyb paty v botě neumožňuje efektivní přenos síly na přední hranu.

Obrázek 11. Nalevo snowboardová bota se systémem Boa, napravo systém Zone lacing

(Zdroj:<http://www.blue-tomato.com>, 12. 11. 2012)

Vnitřní botička má vlastní šněrování, které je většinou zajištěno speciálním stahovacím systémem. Vnější bota je tvořena pevnějším materiálem. Zajišťuje tuhost snowboardové boty a chrání chodidlo před vnějšími vlivy a je rovněž vybavena stahovacím systémem (obr. č. 11). Především klasickými tkaničkami, nejčastěji neoprenovými, aby při šněrování neřezali do rukou. Mezi sofistikovanější systémy zavazování patří boa systém, skládá se z kolečka navíjející ocelové lanko, jenž je provlečeno botou stejně jako normální tkanička. Točením kolečka navíjíme lanko a utahujeme botu. Dalším velmi rozšířeným systémem utahování vnější boty je Zone lacing. Bota je rozdělena do dvou částí. Ty nezávisle na sobě utahujeme pouhým zatažením za tkaničky opatřené táhlem. Zone lacing je velmi pohodlný a bezporuchový.

Při výběru bot pamatujeme na to, že by měli být spíše těsné než volné a měli by dosahovat přibližně do poloviny lýtek. Boty se po pár dnech ježdění vyšlápou a z těsné boty se stane přesně padnoucí. Pokud máte na výběr snowboardových bot dostatek času, zjistěte si informace o použitých materiálech. Především těch, které zajišťují tlumení

nárazů. Některé z nich se mohou rychle vymačkat a bota tak ztrácí svoji důležitou funkci. Pro ženy jsou vyráběny modely, které mají specifickou tuhost a jsou tvarované pro dámskou nohu. Cena bazarových bot (viz. tabulka 7) je výrazně nižší, ovšem vzhledem k vytvarování podle jiné nohy, nelze nákup kvalitnějších tepelně tvarovatelných bot z bazaru doporučit. Internetový obchod nabízí oproti kamennému ceny o několik stokrát nižší (Buchert, 2001; McKennová, 1998; Večerka, 2007).

7.5. Cena vybavení

Tabulka 7. Cena snowboardového vybavení

	Skateshop	Bazar	Internetový obchod
Deska	4 000 – 15 000	2 000 – 7 000	3 900 – 14 500
Vázání	2 800 – 9 800	1 400 – 4 500	2 700 – 9 400
Boty	3 000 – 11 200	1 500 – 4 000	2 700 – 10 700

Zdroj: freeride.cz, 2001-2012

Vysvětlivky: Cena v tabulce je uváděna v českých korunách. Nejsou uváděny cenově nízké ani vysoké extrémní nebo ceny limitovaných edicí.

8. Údržba

Mnozí začínající snowboardisté teprve společně s koupí snowboardu zjistí, že je nutná alespoň minimální péče. Mezi základní údržbu snowboardu patří voskování, broušení či tupení hran a čištění. Boty jsou téměř bezúdržbové, ale šrouby na vázání je dobré jednou za měsíc zkontrolovat, případně dotáhnout.

8.1. Mazání

Nejvhodnější je mazat snowboard po každém ježdění, avšak pro účely freestylu, kde rychlost nehraje zásadní roli, postačí mazat po třech dnech strávených ježděním. Nejvhodnějšími jsou vosky speciálně určené pro mazání skluznic nebo vosk obyčejný. Pokud je však sníh typu jarního firnu, je zapotřebí mazat každý den. Ráno je firn zmrzlý a odstraní velké množství vosku, především v oblasti hran. S pokročilou denní hodinou firn měkne a vytáhne i poslední zbytky vosku, které jsou u hran skluznice. Oproti tomu uprostřed vosk zůstává a zachytávají se v něm nečistoty z odtávajícího sněhu. Nečistoty značně zpomalují jízdu, a to v jarním období, kdy je díky měkkému sněhu nedostatek rychlosti, může znepríjemnit jízdu na snowboardu.

Ke správnému mazání je zapotřebí žehlička. Nezáleží na tom, zda-li je speciálně určena pro nanášení vosku nebo se jedná o klasickou žehličku, musí však disponovat termostatem. Příliš horká žehlička vosk přepaluje a znehodnocuje. Před vlastním mazáním zbavíme skluznici velkých nečistot a následně vykartáčujeme. Poté naneseme vosk a zažehlíme. Vosk necháme nejméně 15 minut chladnout a následně stáhneme cidlinou, Znovu vykartáčujeme a snowboard je připravený k jízdě.

Po sezóně je vhodné skluznici vyčistit technickým benzínem a zbavit ji přebytečného vosku a nečistot z jarního firnu. Poté opět namažeme, stáhneme a vykartáčujeme.

Pro zajímavost profesionální lyžaři či rychlostní snowboardisté své skluznice opakovaně mažou i během letní sezóny aby se vosk vpil do celé skluznice a celý proces mazání opakují po 14 dnech aniž by snowboard či lyže vůbec použili (Buchert, 2001; McKennová, 1998).

8.2. Hrany

Běžné broušení hran je možné provádět pomocí klasického nebo speciálního brousku s příložníkem. Broušení však není tak jednoduché a pokud chceme dosáhnout dokonalého nabroušení hran, je nutné navštívit ski servis, kde hrany zbrousí spolu se skluznicí. Při využití snowboardu na sjezdovce, U-rampě či skocích bychom měli broušení opakovat jednou až dvakrát za sezónu. Pokud však hrany vystavujeme většímu zatížení může se interval mezi broušením zkracovat.

Naopak pro jíbování na kovových a jiných překážkách jsou ostré hrany nežádoucí a mohou zapříčinit i zranění. Hrana ostrého snowboardu se snadněji zasekne do povrchu překážky, přičemž následuje nekontrolovatelný pád. Z tohoto důvodu si jibeři hrany svých snowboardů zbrušují do kulata především ve středu snowboardu. Na okrajích, kde je kontakt hrany se svahem největší, nechávají hrany ostřejší. Je důležité zvolit kompromis mezi zbroušením a komfortem při jízdě po překážce nebo ostřejšími hranami a pohodlnou jízdou mimo překážky (Binter, 2002).

9. Vhodná místa

Freestyle snowboarding se dá provozovat prakticky kdekoliv. V zimě můžeme využít snowparks a obecně horská střediska, která poskytují dostatečné snowboardové vyžití. Dále města, která jsou vhodná zejména pro street snowboarding. A nezapomínejme na vysoké hory, kde se dá provozovat freestylu příbuzný freeriding. V létě se nabízí možnost letět na druhou polokouli, či navštívit ledovec. Avšak tyto varianty jsou finančně náročné. Alternativou může být skákání do vody nebo návštěva blízké snowboardové haly.

9.1. Místa v České republice

Na českých horách nalézáme stále větší počet snowparků, a to od malých, jenž obsahují pár překážek pro jibování, až po snowparks velkých rozměrů s desítkami překážek rozprostírajících se na celých svazích. Otázkou zůstává kvalita těchto snowparků. Mnohdy jsou vybaveny kvalitními překážkami a velkými skoky avšak jejich úprava zaostává. Obecnou praxí u většiny snowparků bývá úprava překážek pouze na víkendy, či pořádané akce. Na internetových stránkách jednotlivých areálů, je však snowpark prezentovaný jako stále sjízdný a každodenně upravovaný. Často se tak stává, že snowboardista vynaloží prostředky na dopravu, případně pernamentku a následně zjistí, že snowpark není sjízdný vůbec nebo je jeho sjízdnost značně omezená. Tímto přístupem vzniká největší rozdíl mezi tuzemskými podmínkami a například těmi, které nalezneme v alpských střediscích. Tato praxe brání profesionálnějšímu tréninku především pokročilejším freestylistům, kteří nedisponují sponzoringem zajišťujícím dlouhodobější pobyty ve kvalitně upravovaných snowparcích. Nevyhovující podmínky však nepanují ve všech areálech, podívejme se tedy na podmínky pro freestyle snowboarding v jednotlivých střediscích (freeride.cz, 2001-2012a).

Tabulka 8. Hodnocení tuzemských snowparků

Název střediska	Skoky	Jiby	U-rampy	Frekvence a kvalita shapingu	Frekvence a kvalita pořádaných akcí	Komunikace s veřejností	Průměrná známka
Špindlerův mlýn	2	1	2	1	1	2	1,5
Číhalka	3	2	-	2	1	2	2
Deštné v Orlických horách	3	2	-	2	1	3	2,2
Paprsek	3	2	-	3	2	3	2,6
Vítkovice v Krkonoších	3	1	-	2	3	4	2,6
Rokytnice nad Jizerou	3	2	-	3	3	3	2,7
Bílá	-	1	-	4	2	4	2,8
Klínovec	3	4	2	2	3	3	2,8
Neklid-Boží dar	4	2	-	3	3	4	3,2
Rejdice	3	3	-	3	3	4	3,2
Severák	4	3	-	4	4	4	3,8

Zdroj: vlastní

Vysvětlivky: Známky v tabulce odpovídají známkování ve škole, kdy 1 je nejlepší a 5 nejhorší. V tabulce jsou hodnoceny nejvýznamnější snowparky České republiky. Ve vztahu k městu Liberci, je uveden nejbližší snowpark – Severák.

9.1.1. Špindlerův mlýn

Nejlépe hodnoceným (viz. tabulka 8) je středisko ve Špindlerově mlýně, představme si ho proto podrobněji. Špindlerův mlýn by mohl být vzorem pro ostatní větší střediska v naší zemi. Snowboarding zde uspokojuje všechny zúčastněné. Areál do snowboardingu investuje značné prostředky a díky spolupráci s profesionály ze snowboardového prostředí se mu investice navrací a nepřicházejí vniveč, jak tomu často bývá u středisek s neprofesionálním přístupem. O stavbu a údržbu snowparků se stará firma Snowparkdesign, jež je schopna stavět překážky světových parametrů. Velmi důležitým článkem jsou rolbaři a jejich přístup k práci. Ve Špindlerově mlýně jsou speciálně vyškoleni pro stavbu a úpravu snowparků. Co se týče marketingové stránky a sponzoringu snowparků, je partnerem česká distribuce firmy Burton. To jsou pouze hlavní důvody, proč je snowboarding ve Špindlerově mlýně před ostatními tuzemskými středisky o značný kus cesty napřed.

- **Svatý Petr**

Areál ve Svatém Petru je znám především díky svým sjezdovkám. Na straně dolního konce černé sjezdovky však najdeme jediný snowpark u nás, který poskytuje opravdu důstojné podmínky pro přípravu české freestylové špičky.

Snowpark začíná U-rampou, jejíž délka je cca 100 metrů, výška copingu se pohybuje okolo 4 metrů. Po průjezdu U-rampou si jezdec může vybrat mezi jibovými překážkami, na závěr je připraven big air se dvěma odrazy - menší okolo 10 metrů, větší dosahuje velikosti tablu až 20 metrů. Snowparku náleží dvousedačková lanovka, ke které od dopadu big airu pohodlně dojedeme a jejíž horní stanice končí jen kousek nad začátkem U-rampy. Areál uspokojí zejména pokročilé až poloprofesionální jezdce. Dopad big airu je každodenně strojově upravován, což umožňuje trénink i za méně příznivých podmínek. U-rampa je strojně shapována dvakrát týdně.

- **Hromovka**

Alternativou pro méně zdatné jezdce nebo jibery je vrchní část sjezdovky Hromovka, která se nachází na západní straně areálu ve Svatém Petru. Najdeme zde okolo desítky jibovacích překážek, usazených na 5 platformách. Skoky zde zpravidla mají menší zastoupení, většinou potkáme malé hrany na první platformě s tablem okolo 3 metrů.

Jibové překážky jsou především bednového typu a ulehčují jibovací začátky. Ovšem i pokročilí jibeři si přijdou na své například na Z-boxu nebo mailboxu.

Areál je upravován každý den strojově i ručně. Nevýhodou je absence vlastního vleku, kvůli čemuž musíme ujet po absolvování snowparku další kilometr ke spodní stanici lanovky Hromovka.

- **Horní mísečky**

Pravděpodobně jeden z nejoblíbenějších snowparků u nás se nachází na Horních Mísečkách. Zdejší snowpark má k dispozici velmi omezený prostor, přesto každý jezdec najde to co hledá. Podél vleku se nachází jib-line čítající okolo 5 railů za sebou. Druhou možností je skok a následný funbox osazený bongovacími koulemi. Na tablu nalezneme dva odrazy, větší s délkou tablu okolo 9 metrů a menší asi 4 metry. Dále jsou zde různě rozsety jibové překážky jako je Z-rail, pneumatiky či klády.

Snowpark leží na jižní straně, díky tomu odraz skoku zůstává tvrdý a dopad je změkčován slunečními paprsky. Hlavní výhodou Horních Míseček je jejich zábavnost a rozmanitost na malém prostoru. Jibové překážky jsou každý týden přestavovány, a tak nikoho neomrzí. Snowpark disponuje vlastním vlekem. Mísečky jsou díky svým vlastnostem vhodné jak pro freestylové začátečníky, tak i profesionály (freeride.cz, 2001 – 2012).

9.1.2. Vítkovice v Krkonoších

Přestože se Vítkovice nedají hodnotit nejlepšími známkami, stojí za zmínku jejich jib-liny, kterých ve snowparku najdeme hned několik. Snowpark má délku přes okolo 500 metrů a náleží k němu vlastní vlek. Nalezneme zde několik možností jak snowparkem projet. První možností je kicker-line v začátečnické pravé části snowparku nebo jib-line, také uzpůsobena svou velikostí a obtížností začátečníkům. Délky tabul skoků jsou cca 4 metry. Na pravé straně se nachází snowpark pro pokročilé, skládající se z kicker-line a jib-line. Délky tabul dosahují až 15 metrů. Platformy mají od letošní sezony hliněné základy, a tak je možné očekávat ještě kvalitněji postavené překážky. Vítkovice se vyznačují dobrými podmínkami pro jibing a nápaditým postavením jibových překážek. Oproti tomu část obsahující skoky svou kvalitou zaostává. Pocit z Vítkovic je vcelku pozitivní, avšak o profesionálním přístupu se zde hovořit nedá. Relativně dobré fungování

je založeno především na osobní motivaci shaperů a podpoře areálu. Snowparku chybí kvalitní sponzor a marketingový partner (freeride.cz, 2001 - 2012).

9.1.3. Rejdice

Snowpark v Rejdících patří mezi areály s delší historií a areál má ideální dispozice. Oproti Špindlerovu mlýnu, ale i ostatním střediskům, je dobře dopravně dostupný, a to především z hlavního města. Disponuje dvousedáčkovou lanovkou a kvalitním zasněžovacím systémem. Mezi sponzory areálu v minulosti patřily patřily firmy Elan, Snowboard Zezula nebo Telefonica O2. Tito sponzoři poskytovali Rejdickému areálu nadstandardní finanční podporu, bohužel se Rejdice k provozu snowparku staví velmi neprofesionálně. Areál má technické i finanční podmínky na vybudování kvalitního snowparku, například kicker-line, obsahující 5 skoků za sebou je v České republice raritou. Avšak nepravidelnost a neznalost správných tvarů překážek zapříčinil postupný odliv české freestylové špičky z této lokality. Jibové překážky jsou zastaralé a neprofesionálně stavěné. Rejdice narozdíl od Špindlerova mlýna nevyužili šanci stát se nejlepším freestylovým střediskem v Čechách (freeride.cz, 2001 – 2012).

10. Marketing obecně

Existuje spousta definic marketingu, vždy však mají stejný předmět zájmu, a to zákazníka a zájem o uspokojení jeho potřeb.

“Marketing je proces řízení, jehož výsledkem je poznání, předvídání, ovlivňování a v konečné fázi upokojení potřeb a přání zákazníků efektivním a výhodným způsobem zajišťující splnění cílů organizace.“ (Dědková, 2009, str. 8)

10.1. Základní pojmy

Lidská potřeba je pociťovaný nedostatek. Rozlišujeme základní potřeby jako jsou potrava, ošacení, bydlení, bezpečí, úcta a seberealizace. Marketing nezajímá co lidé doopravdy potřebují, ale po čem touží.

Přání je konkrétní tužba, která má hlubší charakter. Přání není potřeba. Přání může být nesčetně mnoho, potřeb je jen několik.

Poptávka je ochota splnit si přání, podložená kupní silou spotřebitele. Je saturována nabídkou.

Produkt neboli výrobek má schopnost uspokojovat potřeby spotřebitele. Může se jednat o předměty, osoby, služby, informace.

Hodnota je odhad zákazníka, do jaké míry je produkt schopný uspokojit jeho přání a kolik prostředků je ochotný za uspokojení vynaložit.

Směna neboli výměna je proces získávání požadovaného produktu výměnou za předání něčeho jiného. Při směně musí být splněno 5 podmínek:

“Musí být alespoň dvě strany.

Každá strana má něco, co by mohlo mít hodnotu pro druhou stranu.

Každá strana je schopna komunikace a dodání.

Každá strana má svobodu přijmout nebo odmítnout nabídku.

Každá strana se domnívá, že je odpovídající nebo žádoucí jednat s druhou stranou.“
(Dědková, 2009, str. 9)

Transakce je realizace směny, mezi alespoň dvěma stranami.

Marketingoví zástupci zprostředkovávají cestu produktu k zákazníkovi.

Trhem se rozumí místo, kde se setkává poptávka s nabídkou. Jsou zde všichni skuteční i možní zákazníci mající potřeby či přání a jsou ochotni vyměňovat své prostředky (Dědková, 2009).

10.2. Sponzoring

Sponzoring je finanční nebo materiální podpora osoby, akce nebo organizace., která využívá především marketing jako prostředek zviditelnění. Nejčastěji se s ním setkáváme ve sportu. Nicméně často jsou sponzorovány i oblasti vědy, vzdělávání, politické strany, charitativní a kulturní akce. Pro sponzora má tato činnost hlavní význam již ve zmíněném zviditelnění, ale je také prostředkem vedoucím ke snížení daní.

10.2.1. Formy sponzoringu ve sportu

- **Sponzorování jednotlivého sportovce**

Na základě sponzorské smlouvy získává sportovec především finanční podporu, ale často i podporu materiální jako je vybavení atd. Povinností sportovce bývá účast na podpisových nebo kulturních akcích sponzora. Sponzor může používat vyobrazení sportovce pro marketingové účely.

- **Sponzorování sportovních týmů**

Za poskytnuté finance nebo materiál dostává sponzor vymezené místo ke své propagaci na dresech, hrací ploše nebo ostatních předmětech. Často požaduje účast týmu na autogramiádách nebo společenských akcích. Při této formě sponzoringu může název týmu obsahovat sponzorovo jméno.

- **Sponzorování sportovních akcí**

Tato forma sponzoringu nabízí pestrou škálu možností sebereprezentace sponzora.. Za finanční nebo materiální podporu je nabízeno množství různých služeb jako např.: volné vstupenky, V.I.P. místa, prezentace o přestávkách nebo uvádění společnosti jako generálního sponzora. Používány jsou tzv. sponzorské balíčky, jež obsahují podle výše sponzorského daru mix benefitů pro sponzora.

- **Sponzorování sportovních klubů**

Sponzorování celých klubů nabízí největší možnosti z hlediska nabídky sponzorovi. Klub může nabídnout jednotlivce, týmy, pořádání akcí nebo zvýhodněné vstupy na svá sportoviště. Oblasti této spolupráce se můžou rozšířit i na mimo sportovní aktivity jako jsou ubytování nebo ostatní služby (Čáslavová, 2009).

11. Metodika

11.1. Zpracování videa

Pro účely bakalářské práce byla oslovena videoprodukce BURG production, konkrétně její spoluzakladatel Bc. Jan Dolejší. Videoprodukce BURG production je z velké části zaměřena na natáčení extrémních a freestyle sportů, snowboardingu především. Za tři roky existence v jejich dílně vznikly již desítky video reportáží ze snowboardových závodů i exhibic a několik krátkých výukových videí publikovaných v internetových magazínech zaměřených na tento sport.

Při výběru lokací pro natáčení i samotné zaznamenání triků včetně úhlů a videotechniky bylo vycházeno ze standartních postupů používaných při natáčení snowboardingu. Snowboarding je vizuálně atraktivní sport, provozovaný v zajímavých lokalitách. Tohoto faktu je při pořizování snímků využíváno a volí se tak úhly a kompozice, které především dobře vypadají a nemusí za každou cenu mapovat každý detail provedení triku. Pro účel detailního rozboru však bylo od uměleckého záměru z části upuštěno a důraz byl kladen na podstatu tohoto projektu, tedy co nejlépejší ilustraci průběhu triků mapující všechny jeho prvky. Pro celkový rozbor triků byl jako nejvhodnější vybrán pohled z profilu a ne příliš detailně. Tato kompozice totiž umožňuje při jednom záběru vidět odraz, letovou i dopadovou fázi triku. Jako dodatková kompozice byl vybrán pohled z rozjezdu přímo na odraz překážky. Tato kompozice není zcela dostatečná pro rozbor všech aspektů triku, je na ní však nejlépe vidět pohyb těla jezdce, a to především při rozjezdu a odrazu.

Veškerý video materiál byl pořizován digitálním zrcadlovým fotoaparátem Canon EOS 600D. Natáčení na digitální zrcadlové fotoaparáty není v dnešní době žádnou raritou a na tuto technologii přecházejí i některé produkce, které doposud používaly kamery. Důvodem je jejich menší velikost, variabilita díky velmi rozsáhlé škále výměnných objektivů a vysoká kvalita obrazu díky větším čipům než u standardních kamer. Díky zmiňované variabilitě a kvalitě obrazu se tak více blíží ke specializovaným “filmovým” kamerám, jejichž pořizovací cena se pohybuje v řádech stovek tisíc korun.

Video materiál byl pořizován v kvalitě HD v rozlišení 1080x720 pixelů. Použitý fotoaparát dokáže zaznamenávat video i v kvalitnější rozlišení FULL HD. U tohoto

rozlišení však fotoparáty umožňují zaznamenávání pouze 24 a 25 snímků za vteřinu, což není pro pohyblivé objekty zcela ideální. Při natáčení v rozlišení HD nám fotoaparát umožňuje snímat 50 snímků za vteřinu, což zajišťuje plynulejší obraz pohybujících se objektů. Obraz s těmito parametry je navíc ideální pro zpomalování, které je pro účel rozboru triků velmi důležitý.

Většina profilově komponovaných záběrů byla pořízena na širokoúhlé ohnisko mezi 24 mm - 48 mm, což umožňuje snížit potřebu pohybu “kamery” s jezdcem. Kompozice zobrazující odraz byly naopak snímány delšími ohnisky okolo 100 mm, jelikož bylo zapotřebí dostat se do potřebné výšky, aby byla alespoň částečně vidět hrana dopadu skoků. Výhodou takto zvoleného ohniska je také fakt, že se kameraman mohl dostat do dostatečné vzdálenosti od odrazu a nehrozila tak kolize s jezdcem najíždějícím na odraz.

Materiál byl do finální podoby sestříhán pomocí specializovaného editačního programu Adobe Premiere a dodatečný komentář byl dotočen pomocí specializovaného stereo nahrávače a profesionálního mikrofonu.

12. Popis videa

12.1. Jezdci

Hlavním jezdcem předvádějícím triky je Tomáš Tuzar, jenž je v současnosti jedním z nejtalentovanějších jezdců v naší zemi. Pochází z Prahy, kde studuje Vysokou školu ekonomickou. Převážnou část roku tráví na horách, a to především ve Špindlerově mlýně či v Alpách. Doposud největším úspěch zaznamenal na Snowjamu 2011, kde obsadil druhou příčku. Mezi jeho sponzory patří Horsefeathers, Forum, Oakley, Metrostav, Repo, Swix a Siege.

Dalšími jezdci jsou Marek Ježek, Tomáš Reiser, Jan Lohynský a Matěj Novák.

12.2. Středisko

Záběry do instruktážního videa byly pořízeny v rakouském středisku Stubai gletscher. Středisko leží 40 kilometrů jižně od rakouské metropole Innsbrucku. Cesta automobilem z Innsbrucku trvá okolo jedné hodiny. Nástup na gondolu vedoucí na ledovec se nachází na konci Stubaiského údolí, ve kterém nalezneme několik dalších lyžařských středisek. Na ledovci se nachází několik kilometrů upravovaných sjezdových tratí a především velmi kvalitní snowpark. Ve snowparku nalezneme jibovací část a malé i velké skoky, nevýhodou je absence U-rampy (stubaier-gletscher.com, 2008 – 2012).

12.3. Triky

Základem pro dobré provedení triku je rozcvička, která musí obsahovat protahovací, mobilizační a zahřívací část. Může mít mnoho podob a inspiraci najdeme například na internetu nebo v odborných publikacích. Rozcvičkou předejdeme nejen zbytečným zraněním, ale navíc i triky se lépe provádějí, pokud jsme zahřátí (Šebej, 2001).

Při učení triků je dobré se řídit několika základními pravidly. Jedním z nich je zvolení optimální rychlosti. Při nácviku triku hraje svoji roli strach, a proto často volíme menší rychlost, než bychom pro jeho provedení potřebovali. V praxi to znamená například nedoletění skoku a dopad na table. Rychlost nám pomáhá i při rotacích, ve vyšších rychlostech se provádějí snáze a pohyb je plynulejší. Oproti tomu vysoká rychlost může

zapříčinit přeletění dopadu a dopad z velké výšky, který může skončit zraněním. Pokud si nejsme jisti jakou rychlost zvolit, neváhejme se zeptat zkušenějších jezdců ve snowparku, jenž nám s délkou rozjezdu zcela jistě poradí.

Dalším pravidlem je zvolení odpovídající překážky. Při prvních pokusech o provedení triku vybírejme menší překážky a nejdříve je vyzkoušejme trikem, který již ovládáme. Teprve pokud jsme si na překážce naprosto jistí, přikročme ke zkoušení nového triku.

Při učení triků je důležité postupovat systematicky od nejjednodušších po složitější triky. Pokud neumíme dokonale ollie je zcela nesmyslné učit se rotace. Stejně tak je nutné ovládat třistašedestáku předtím, než se začneme učit rotaci o 540°.

Ptejme se ostatních jezdců a používejme video pro zjištění našich chyb. Zafixované chyby se jen těžko odstraňují a je nutné se jich vyvarovat od samého začátku provádění nového triku.

Všechny uvedené triky se dají provádět i v opačném postavení, čili na switch. Vizualně je provedení zcela identické, liší se pouze jízdou opačným směrem, který pro nás není zcela přirozený. Před název triku přidáme pouze slovo switch nebo jeho zkratku sw. V případě nollie v postavení na switch, mluvíme o fakie.

- **Ollie**

Ollie je nejzákladnější trik, který můžeme na snowboardu předvést a je složkou téměř všech ostatních triků. Jeho zvládnutí je pro další zlepšování snowboardových dovedností nezbytné.

Nejprve si ollie vyzkoušíme na místě. Vycházíme z postavení, kdy je váha rovnoměrně rozložena na obě nohy pokrčené v kolenou. Pomalu přesouváme váhu na zadní nohu, čímž ohýbáme snowboard a stavíme se na patku. Napřímíme nejprve přední a později i zadní nohu, čímž se nadlehčíme a snowboard nás vymrští do vzduchu. Ve vzduchu přitahujeme nohy a snažíme se být ve vodorovné poloze. Připravíme se na dopad, který tlumíme pokrčením v kolenou. Při odrazu si můžeme pomoci rukama, které nám pohybem vzhůru pomohou s odlehčením.

Pro první pokusy je nejvhodnější mírná sjezdovka, kde si na místě vyzkoušíme několik výskoků. Následně zkusíme ollie ve stále větší rychlosti a můžeme přidat umělé překážky jako je lavička nebo batoh, dále zkusíme ollie na nerovnostech typu boule či zlomu. Posledním místem, kde můžeme ollie vyzkoušet je big air, na němž můžeme přidat libovolný grab.

Dokud ollie neovládáme zcela dokonale, neměli bychom přistupovat k učení dalších triků. Ollie je totiž základem pro všechny rotace a od jeho provedení se odvíjí další průběh skoku.

Obrázek 11. Ollie na terénním zlomu

(Zdroj:<http://www.freeride.cz>, 28. 11. 2012)

- **Nollie**

Nollie neboli noseollie je obdobou ollie. Rozdíl je pouze v odrazu ze špičky a nikoliv z patky. Nollie provádíme ze stejného postoje jako ollie, avšak prvotní přenesení váhy je na přední nohu, čímž ohneme špičku, která nás následně vymrští do vzduchu. Opačné je i nadlehčování pomocí napřimování nohou, kdy se nejprve napřimuje zadní a až pak přední nohu. Nollie je využíváno především v pokročilém freestylu, kde se využívá k náskoku na rail.

Obrázek 12. Nollie

(Zdroj: <http://www.keyaspectscoaching.com>, 28. 11. 2012)

- **Frontside 180, fs 180**

Pokud máme dokonale zvládnuté ollie můžeme přistoupit k nácviku rotací. Pro většinu jezdců je nejsnazší začít právě s fronsidovou rotací, jelikož po celou dobu letu vidíme dopad a odpadá tak strach z letu „na slepo“.

Jako u většiny triků zkusíme i fs 180 nejdříve na sjezdovce, případně terénní nerovnosti, a až později přecházíme na skok. Délka rozjezdu by měla být o pár metrů delší než rozjezd na rovný skok, kterým doletíme 3 metry za table skoku. Na skok je možné se odrazet z obou hran, my si vybereme variantu odrazu ze zadní hrany, jelikož je stylovější a rozšířenější.

Samotný trik jezdce goofy začíná esíčkem pro fronsidovou rotaci. Jsme pokrčeni a uvolněni. Přijíždíme na skok a společně s jeho profilem se začínáme stavět na zadní hranu. Z pokrčených nohou se narovnááme, což zakončíme odrazem neboli ollie. Při odrazu určujeme směr a rychlost rotace pohybem hlavy, ramen a rukou do požadovaného směru rotace. Ve vzduchu přitáhneme nohy a můžeme přidat grab. Před dopadem natahujeme nohy, abychom jejich pokrčením ztlumili dopad. Rotaci zastavujeme návratem hlavy, ramen a rukou do původní polohy. Odjíždíme na switch a nesnažíme se přetočit do směru své jízdy.

Obrázek 13. Fs 180

(Zdroj:<http://www.freeride.cz>, 28. 11. 2012)

- **Backside 180, bs 180**

Bs 180 patří mezi nejoblíbenější a velmi stylové triky. Rotaci si nejdříve vyzkoušíme na sjezdovce a na terénní nerovnosti, až pak zkusíme bs 180 na skoku. Rozjezd volíme stejný jako při rovném skoku, při němž přeletíme hranu skoku o 3 metry. Najíždíme mírné esíčko a společně s profilem skoku se stavíme na přední hranu a napřímujeme. Následuje ollie, při kterém si mírným natočením ramen pomáháme do rotace. Přitahujeme nohy a chytáme prkno. Před dopadem se napřímíme, abychom ztlumili dopad pokrčením v nohou. Po přistání se stále díváme na dopad a nikoliv do směru jízdy. Otočit hlavu můžeme až po několika metrech, kdy cítíme kontrolu nad prknem. Pokud bychom se otočili po směru jízdy, následovalo by přetočení nebo pád. Stejně jako u fs 180 odjíždíme na switch.

Obrázek 14. Bs 180

(Zdroj:<http://www.freeride.cz>, 28. 11. 2012)

- **Frontside 360, fs 360**

Hlavní rozdíl mezi frontside 180 a 360 je odjezd na svojí nohu a nikoliv na switch. Na rotaci o 360° je zapotřebí více času, a proto není možné si ji vyzkoušet na sjezdovce a při jejím nácviku se musíme rozjet na skok. Délka rozjezdu je stejná jako při fs 180. Esíčko je výraznější, stejně jako pohyb hlavy, ramen a rukou do směru rotace. Díky výraznějšímu esíčku a pohybům do rotace je důležité udržet snowboard na zadní hraně a zabránit driftu (drift – podklouznutí snowboardu při odrazu). Po ollie přitáhneme nohy a díváme se směrem do rotace a ztlumíme náraz. Zastavujeme ji návratem hlavy, ramen a rukou do původní polohy. Vhodnými graby pro všechny fs rotace jsou například indy nebo melon, které podporují rotaci.

Obrázek 15. Fs 360

(Zdroj: <http://www.dolfvanderwal.com>, 28. 11. 2012)

- **Backside360, bs 360**

Bs 360 je oblíbenou rotací díky možnosti kontrolovat dopad při posledních 180°. Potřebný rozjezd je podobný jako u bs 180, pouze esíčko a pohyby pomáhající rotaci jsou výraznější. Důležité je v době odrazu udržet snowboard na hraně a nedriftovat. V případě driftu ztrácíme rychlost i sílu odrazu. Driftovaný skok je nepěkný a způsobuje problémy po celou dobu skoku. Driftovaný odraz může zapříčinit nepřeletění tablu, což bývá často příčinou se zranění. Po odrazu přitáhneme nohy a chytáme grab. Sledujeme místo dopadu a tlumíme ho pokrčením v kolenou. Vhodnými graby podporující backsidové rotace jsou například mute nebo stalefish.

Obrázek 16. Bs 360

(Zdroj:<http://www.freeride.cz>, 28. 11. 2012)

- **Bs a Fs 50-50, Grind**

Jak již název napovídá, jedná se o trik na zábradlí. Pro první pokusy volíme spíše bedny než trubky, které jsou úzké a udržet na nich rovnováhu je složitější. Zvolíme rychlost, při které pohodlně naskočíme zhruba 15 - 50 centimetrů za začátek překážky. Při nájezdu na fronside 50 - 50 najíždíme čelem k zábradlí, při backside zády. Jednodušší je začínat s fronsidovou variantou. Při rozjezdu jsme uvolnění a pokrčení v kolenou. Před překážkou uděláme ollie a ve vzduchu se připravíme na dopad na zábradlí. Dopad tlumíme pokrčením v kolenou. V této pozici setrváme až na konec překážky. Při provedení je důležité držení ramen vodorovně s překážkou, což zabrání přetáčení a dřívějšího seskočení z ní. Na jejím konci opět provedeme ollie, čímž získáme kontrolu nad seskokem a dopadem z překážky.

Obrázek 17. Fs grind

(Zdroj: <http://www.freeride.cz>, 28. 11. 2012)

- **Bs boardslide**

Stejně jako u ostatních triků i na bs boardslide je potřeba najíždět uvolněně a bez zbytečných zatáček. Trik je možné provést několika způsoby. První je nájezd na rail, pokud to umožňuje, a následné přetočení o 90°. Nicméně tato varianta je vhodná spíše pro začátečníky a seznámení s jízdou v přetočení. Druhou možností je přímý náskok zepředu na překážku. Posledním a nejpoužívanějším způsobem je náskok ze strany, kdy jsme k zábradlí zády (proto backside). Při odrazu je potřeba vyvinout dostatečné ollie, abychom se dostali nad rail, za pomoci ramen se otočíme o 90° a dopadáme na zábradlí. Snažíme se naklonit do stejného sklonu jako zábradlí a jet po ploše snowboardu. To by se po celou dobu triku mělo pohybovat mezi vázáním, čehož dosáhneme vyvažováním rukama a přenášením váhy. Snowboard je důležité držet na ploše skluznice, při předklonění hrozí zaseknutí a při záklonu podjetí. Na konci překážky vrátíme ramena do směru jízdy, což nám zajistí klidný dopad po směru jízdy.

Obrázek 18. Bs boardslide

(Zdroj: <http://flickrhivemind.net>, 28. 11. 2012)

- **Fs boardslide**

Tento trik patří mezi složitější. Pro jeho provedení je vhodná bedna, na kterou nejdříve naskočíme do grindu a v polovině se přetočíme do fr boardslidu. To kvůli seznámení se s pocitem při fr boardslidu, který nám může být zprvu zvláštní a nepříjemný. Následně zkoušíme pravý náskok, kdy najíždíme z boku, čelem k překážce a za pomoci ollie naskakujeme na bednu. Při náskoku natáčíme snowboard o 90° a ramena mírně točíme na opačnou stranu než snowboard. Sledujeme konec překážky a snažíme se klouzat po ploše snowboardu. Na konci překážky přetáčíme snowboard zpět do směru jízdy a dopad tlumíme pokrčením v kolenou.

Obrázek 19. Fs boardslide

(Zdroj: <http://www.liftopia.com>, 28. 11. 2012)

13. Finanční studie videa

V této kapitole budou podrobně rozebrány náklady na vytvoření videa a finanční krytí těchto nákladů. Dále budou popsány využití formy sponzoringu a využití videa v praxi.

13.1. Náklady na výrobu videa - obecně

Hlavními složkami nákladů jsou doprava, jízdné, ubytování, strava a zpracování videa. Výše nákladů na natočení výukového videa se může značně různit. Hlavním faktorem, který dokáže ovlivnit výši nákladů je znalost daného prostředí. Díky dobré orientaci a zkušenostem ve snowboardovém prostředí jsem schopen náklady značně minimalizovat. Základem pro minimalizaci nákladů je komunikace s jezdci a předložení nabídky, která je pro obě strany výhodná a snaží se oprostít jezdce od zbytečných starostí.

13.1.1. Náklady na dopravu

Náklady na dopravu zahrnují cenu pohonných hmot, amortizaci a dálniční poplatky. Pro skupinu 4 osob je nejvýhodnější využití vlastního osobního automobilu. Nabízenou alternativou byla autobusová doprava, která ale neposkytuje potřebnou flexibilitu a její cena je vyšší. Amortizace je počítána dle náležitých koeficientů pro daný typ automobilu. Dálniční poplatky na území České republiky a Rakouska byly uhrazeny zakoupením dálničních známek. Pro Česko disponuji celoroční dálniční známkou, pro Rakousko byla pořízena desetidenní známka.

13.1.2. Náklady na ubytování

Při zajištění ubytování je výhodné komunikovat s místními sportovními kluby, či s týmy, jenž ve středisku dlouhodobě pobývají a mají zde své základny. Takovéto ubytování není ryze komerčního charakteru, ale nabízí levné ubytování se zázemím pro snowboarding.

13.1.3. Náklady na jízdné

Jízdné v alpských střediscích je nesrovnatelně dražší než jízdné v tuzemsku. Cena jízdného tvoří značnou část nákladů. Během komunikace s areálem Stubai gletscher byla domluvena sleva na jízdné ve výši 50 % pro mě, jakožto manažera projektu, a také pro

kameramana celého videa. Jezdci jsou od svých sponzorů vybaveni permanentkou platnou na celou sezonu.

13.1.4. Náklady na stravu

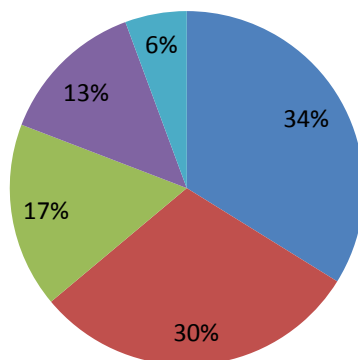
Jezdci si stravu hradí sami a do nákladů není zahrnuta. Strava je zajištěna pouze pro mě a kameramana a je započítána do nákladů.

13.1.5. Náklady na zpracování videa

Pořízení videa má charakter outsourcingu, bylo by totiž nevýhodné pořizovat nákladnou techniku pro pořízení záznamu a licenční práva programů pro střih videa. Využil jsem tudíž služeb společnosti BURG production, která zajišťuje pořízení i editaci videa. Spolupráce na tomto ojedinělém projektu je pro společnost BURG production prestižní záležitostí a slouží k referenčním účelům, díky čemuž je podíl nákladů na zpracování videa poměrně nízký (viz. obr. 20).

Náklady na výrobu videa

■ Jízdné ■ Doprava ■ Ubytování ■ Strava ■ Zpracování videa

Obrázek 20. Náklady na výrobu výukového videa

Zdroj: vlastní

Vysvětlivky: Obrázek zobrazuje podíly jednotlivých nákladů, při výrobě výukového videa. Jízdné je počítáno se slevou získanou od areálu Stubai. Jednotlivé položky nákladů odpovídají popisu v předešlé kapitole.

13.2. Využitelnost videa

Instruktážní video je využitelné pro výuku freestyle snowboardingu jednotlivců, kteří se snaží sami zdokonalovat, taktéž nachází využití i pro skupinovou výuku pod vedením instruktora, kde slouží jako názorná ukázka správného pohybu a důležitých momentů při provádění triku.

13.2.1. Katedra tělesné výchovy

Katedra tělesné výchovy Technické univerzity v Liberci pořádá množství kurzů. Jedním z nich je kurz instruktorů snowboardingu, při kterém se účastníci učí metodiku pro výuku jízdy na snowboardu. V době, kdy se zvyšuje poptávka po kvalitní výuce freestyle snowboardingu, by navazujícím kurzem na stávající kurz instruktorů mohl být právě kurz freestyle snowboardingu. Toto video je ideálním nástrojem pro výuku uvažovaného kurzu freestylu.

13.2.2. Využití v podnikání

Osobně se věnuji výuce snowboardingu. Převážná část klientů požaduje výuku jízdy, nicméně stále roste počet klientů zajímajících se o základy freestylu. Video je vítanou pomůckou při jeho výuce. Může být promítáno před lekcí, aby přiblížilo dosud neznámý pohyb, po lekcí je porovnáváno s pořízenými záběry klienta a na odlišnostech instruktážního videa a pořízeného záznamu jsou ukazovány chyby, jichž se klient dopouští. Video je taktéž použito jako propagace mnou nabízených služeb v místě lyžařské půjčovny, se kterou spolupracuji.

13.2.3. Freeride.cz

Video je poskytnuto snowboardovému webu freeride.cz, kde bude prezentováno, jako volně shlednutelné pro snowboardisty, kteří hledají rady pro provádění triků. Freeride.cz patří mezi pět nejnavštěvovanějších sportovních webů v České republice a tudíž záběry Tomáše Tuzara a dalších jezdců slouží k propagaci jejich sponzorů, stejně jako celé video slouží k propagaci a šíření dobrého jména Katedry tělesné výchovy Technické univerzity v Liberci

13.2.4. Areál Stubai gletscher

Rakouské středisko Stubai, kde bylo video pořízeno podmiňuje svojí podporu tomuto projektu za předpokladu, že video bude moci volně použít ke své propagaci. Video bude areálu poskytnuto po uplynutí doby dvou let, kdy vyprší práva Technické univerzity v Liberci.

13.3. Financování a sponzoring při tvorbě videa

Při financování projektu je jasná snaha o maximalizaci financování z cizích zdrojů, jako jsou sponzoři nebo bezplatné poskytnutí materiálu či služeb od dodavatelů, směnou za protislužbu. Sponzoring by se v případě projektu výukového videa mohl uplatnit daleko výrazněji, pokud by se nejednalo o vědeckou práci pro účely Technické univerzity v Liberci. V běžné praxi by video neslo název sponzora nebo by jeho jméno bylo obsaženo alespoň v podtitulu. Sponzor by tak byl spojen s projektem a financoval by část nákladů, která je v současném projektu hrazena z vlastních zdrojů. Nicméně za sponzoring a variace sponzoringu se dají považovat následující oblasti.

13.3.1. Areál Stubai gletscher

Rakouský areál poskytnul slevu na jízdném pro kameramana a manažera projektu. Obratem požadoval prezentaci loga a krátké představení střediska. Vedení střediska taktéž požaduje poskytnutí videa pro marketingové účely a uvedení videa na freeride.cz. Cena jízdného je vysoká a spolupráce se střediskem je nutné si vážit.

13.3.2. Podpora jezdců

Rád bych zmínil podporu firmy Horsefeathers, která sponzoruje hlavního jezdce videa Tomáše Tuzara. Horsefeathers platí celoroční jízdné v této rakouské oblasti a také proplácí dopravu, ubytování a ostatní náklady, které má Tomáš Tuzar s pobytem na horách spojené. Horsefeathers tak nepřímou podporuje i tento projekt, jelikož není nutné platit náklady spojené s účinkováním jezdce.

13.3.3. Burg production

Burg production zajišťuje pořízení záběrů a střih videa. Jsou jí hrazeny výlohy spojené s dopravou, ubytováním a jízdným, ale samotné náklady na pořízení videa a editaci jsou

nulové, jelikož Burg production využívá tento jedinečný projekt jako svojí referenci a nepožaduje odměnu za svou činnost. Společnost Burg začínala editací snowboardových videí a i díky osobní známosti je možná tato výjimečná domluva. V případě využití jiné společnosti, by se náklady na celý projekt několikrát znásobily.

14. Závěr

Na české i světové scéně existuje mnoho publikací zabývajících se výukou snowboardingu a netroufám si tvrdit, že právě předkládaná práce je jediným způsobem jak proniknout do tajů jízdy na snowboardu. Ale právě možnost výběru a volnost v každé chvíli vystihuje podstatu tohoto sportu a činí ho jedinečným.

Díky vlastní zkušenosti se snowboardovým zákulisím je bakalářská práce postavena na praktické znalosti tohoto světa, a to především freestylu a všech složek, které obsahuje. Ona znalost je zárukou věcnosti a výstižnosti předkládané práce, která obsahuje nejdůležitější kapitoly vedoucí k pochopení a provozování freestyle snowboardingu.

Samotná práce se věnuje představení snowboardingu a především freestylu širší veřejnosti, která má o tento sport zájem. Seznamuje s poměrně krátkou, ale o to zajímavější historií jízdy na snowboardu. Představuje pohled na český snowboarding a jeho zázemí v médiích či významné akce konané na našem území. Z důvodu nevšední terminologie jsou vysvětleny základní pojmy spojené s tímto sportem. Výše uvedené kapitoly patří čistě do teoretické části. Avšak práce obsahuje i kapitoly jejichž zařazení je na hraně mezi teorií a praxí. Jedná se o rady užitečné při koupi vybavení či hodnocení a popis nejvýznamnějších snowparků u nás. Díky těmto kapitolám může začínající snowboardista ušetřit nejen finanční prostředky, ale i čas, který by strávil v pro něj nevhodném snowparku.

Na tyto kapitoly navazuje popis úkonů spojených s tvorbou instruktážního videa, jenž je vítanou pomůckou při učení se nových triků. Jednotlivé záběry triků jsou doplněny o mluvený komentář přímo ve videu, což dodává výuce snowboardingu nový rozměr. Rozsáhlejší popis provádění triků nalezneme v druhé polovině textové části bakalářské práce. Očekává se využití videa při výuce klientů snowboardové školy, kterou má pod vedením má osoba. Škola se stará o rozsáhlejší program než je samotný pobyt na sjezdovce a vytváří pro klienty celodenní program, který obsahuje praktickou i teoretickou část. Instruktážní video bude sloužit v teoretické části dne jako výukový materiál a motivace k dalšímu zlepšování klienta.

Za důležitý aspekt práce považuji skutečnost, že nebyla vytvořena pouze za účelem splnění požadavků pro udělení bakalářského titulu, ale její obsah má výraznější charakter. Jako autor práce doufám v její přínos všem začínajícím snowboardistům i těm, kteří se o snowboardingu chtějí dozvědět více. Práce tyto ambice zajisté má a díky kvalitně zpracované audiovizuální příloze, bude přínosná nejen pro účely snowboardové školy, ale i pro uvažovaný kurz freestylu na Katedře tělesné výchovy Technické university v Liberci.

15. Literatura

BINTER, L. a kol. 2002. *Snowboarding*, Praha: Grada Publishing, s. 140, ISBN 80-247-0246-0

BUCHERT, V. 2001. *Vybavení pro zimní sporty*, Praha: Mobil Media, s. 88, ISBN 80-86893-07-X

BULIČKA, M. 2009. *Základy skialpinismu*, Bynovec: Hudysport, s. 104

ČÁSLAVOVÁ, E. 2000. *Management sportu*. 1. vyd. Praha: East West Publishing Company, s. 172. ISBN 80-7219-010-5.

DĚDKOVÁ, J. & HONZÁKOVÁ, I. 2009. *Základy Marketingu*. 4. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, s. 176. ISBN 978-80-7372-514-3

DOVALIL, J. a kol. 2002. *Výkon a trénink ve sportu*, Praha: Olympia, s. 336. ISBN 80-7033-706-5.

FREERIDE.CZ. Buyersguide. 2001 – 2012a. *Freeride.cz* [online]. [cit. 2012-11-22]. ISSN: 1214-7575. Dostupné z: <http://buyersguide.freeride.cz/2013/>

FREERIDE.CZ. Shawn white olympijským vítězem v U-rampě. 2001 – 20012b. *Freeride.cz* [online]. [cit. 2012-11-22]. ISSN: 1214-7575. Dostupné z: <http://www.freeride.cz/snowboard/novinky/shaun-white-olympijskym-vitezem-v-u-rampe-8687/>

FREERIDE.CZ. Winter X-games 2011. 2001 – 2012c. *Freeride.cz* [online]. [cit. 2012-11-22]. ISSN: 1214-7575. Dostupné z: <http://www.freeride.cz/snowboard/clanky/report/winter-x-games-2011--10976/>

FREERIDE.CZ. Quiksilver snow jam 2012. 2001 – 2012d. *Freeride.cz* [online]. [cit. 2012-11-22]. ISSN: 1214-7575. Dostupné z: <http://www.freeride.cz/snowboard/clanky/report/quiksilver-snowjam-2012--14017/>

FRISCHENSCHLAGER, E. 1998. *Richtig Snowboarden*, München/Germany: BVL Bucherverlag, s. 128, ISBN 34-0516-793-0

GIBBINS, J. 1996. *Snowboarding*, Chomutov: Milénium Publishing, s. 96, ISBN 80-902 384-0-8

MCKENNOVÁ, L. 1998. *Snowboard*, Havlíčkův Brod: Fragment, s. 40, ISBN 80-7200-236-8

SNOWBOARDING.CZ. Historie. *Snowboarding.cz*. [online]. [cit. 2012-11-22]. Dostupné z: <http://www.snowboarding.cz/index.php?sekce=historie>

SNOWBOARDING.KS.CZ.Historie. *Snowboarding.kx.cz*. [online]. [cit. 2012-11-22]. Dostupné z: <http://www.snowboarding.kx.cz/historie.html>

STUBAIER-GLETSCHER.COM. Příjezd. *Stubaier-gletscher.com*. [online]. [cit. 2012-11-22]. Dostupné z: <http://www.stubaier-gletscher.com/cs/urlaubsplaner/prijezd/>

ŠEBEJ, F. 2001. *Strečing*, Bratislava: Timy, s. 128, ISBN 80-8065-020-9

VEČERKA, M. 2003. *Freestyle snowboarding*, Praha: Computer Press, s. 130, ISBN 80-251-0091-X

VEČERKA, M. 2007. *Snowboarding*, Praha: Grada Publishing, s. 148, ISBN 978-80-247-1378-6

16. Přílohy

- Instruktažní video